

UNIVERSITATEA BABEȘ-BOLYAI CLUJ-NAPOCA
FACULTATEA DE PSIHOLOGIE ȘI ȘTIINȚE ALE EDUCAȚIEI
ȘCOALA DOCTORALĂ „EDUCAȚIE, REFLECȚIE, DEZVOLTARE”

REZUMAT TEZĂ DE DOCTORAT

**STRATEGII DE MANAGEMENT EDUCAȚIONAL PENTRU
DEZVOLTAREA SOCIO-EMOȚIONALĂ A ELEVILOR DIN
CICLUL PRIMAR CU PĂRINȚI EMIGRANȚI**

Coordonator științific:

Prof. univ. dr. ROMAN ALINA FELICIA

Doctorand,

RĂPCĂU (căs. MIHEȚ) ANCUȚA FLORENTINA

Cluj-Napoca, 2023

CUPRINS

I. CUPRINSUL TEZEI DE DOCTORAT.....	2
II. ARGUMENT.....	7
III. PREZENTAREA CAPITOLULUI I: CONTRIBUȚIA STRATEGIILOR DE MANAGEMENT EDUCAȚIONAL PENTRU „O ȘCOALĂ CARE SE DEZVOLTĂ”.....	8
IV. PREZENTAREA CAPITOLULUI II: PARTICULARITĂȚI ALE DEZVOLTĂRII SOCIO-EMOȚIONALE A ELEVILOR CU PĂRINȚI EMIGRANȚI.....	10
V. PREZENTAREA CAPITOLULUI III: ROLUL FACTORILOR EDUCAȚIONALI ÎN PROCESUL DE DEZVOLTARE SOCIO-EMOȚIONALĂ A ELEVILOR CU PĂRINȚI EMIGRANȚI.....	12
VI. PREZENTAREA CAPITOLULUI IV: COORDONATELE GENERALE ALE CERCETĂRII.....	13
VII. PREZENTAREA CAPITOLULUI V: ETAPA PREEXPEDIMENTALĂ.....	20
VIII. PREZENTAREA CAPITOLULUI VI: ETAPA EXPERIMENTALĂ.....	25
IX. PREZENTAREA CAPITOLULUI VII: ETAPA POSTEXPERIMENTALĂ.....	27
X. PREZENTAREA CAPITOLULUI VIII: ANALIZA REZULTATELOR OBȚINUTE PRIN RAPORTARE LA IPOTEZELE CERCETĂRII.....	28
XI. PREZENTAREA CAPITOLULUI IX: CONCLUZII.....	30
XII. BIBLIOGRAFIE SELECTIVĂ	40

I. CUPRINSUL TEZEI DE DOCTORAT

ARGUMENT	10
Partea A. FUNDAMENTE TEORETICE	14
CAPITOLUL I	
CONTRIBUȚIA STRATEGIILOR DE MANAGEMENT EDUCAȚIONAL PENTRU „O ȘCOALĂ CARE SE DEZVOLTĂ”	14
I.1. Delimitări conceptuale în managementul educațional	14
I.2. Strategii de management educațional	17
I.3. Principiile și conținutul managementului educațional	18
I.4. Funcțiile managementului educațional	20
I.4.1. Funcția de previziune	20
I.4.2. Funcția de coordonare	22
I.4.3. Funcția de antrenare	23
I.4.4. Funcția de evaluare-control	24
I.4.5. Funcția de organizare	25
I.5. Politici educaționale privind starea de bine în instituțiile școlare.....	26
I.5.1. Starea de bine – aspecte conceptuale.....	28
I.5.2. Starea de bine în rândul elevilor.....	31
I.5.3. Starea de bine a cadrelor didactice	35
I.6. Managerul școlii și rolul acestuia în dezvoltarea politicilor educaționale	37
I.6.1. Personalitatea managerului școlar	38
I.6.2. Stilurile de conducere și implicațiile acestora	40
I.7. Performanța activității manageriale	42
I.8. Evaluarea climatului educațional al instituției școlare.....	44
I.8.1. Evaluarea prin joc – Gamification.....	46
I.8.2. Evaluarea competențelor de literație la ciclul primar.....	50
I.8.3. Modelul de evaluare a eficienței predării Marzano	56
CAPITOLUL II	
PARTICULARITĂȚI ALE DEZVOLTĂRII SOCIO-EMOȚIONALE A ELEVILOR CU PĂRINȚI EMIGRANȚI.....	61
II.1. Conceptul de educație socială și emoțională în contextul actual.....	61
II.2. Particularități ale dezvoltării socio-emoționale a elevilor din ciclul primar.....	64

II.2.1. Specificul dezvoltării socio-emoționale la vârstă școlară mică	67
II.2.2. Factori de risc pentru dezvoltarea socio-emoțională.....	69
II.2.3. Efectele carențelor socio-emoționale a elevilor cu părinți emigranți.....	70
II.3. Învățarea socio-emoțională a copiilor – o componentă esențială a procesului educațional în ciclul primar	72
II.3.1. Principii și competențe specifice educației socio-emoționale.....	74
II.3.2. Conținuturile educației socio-emoționale, parte integrantă a curriculumului din învățământului primar.....	76
II.3.3. Formarea și dezvoltarea comportamentelor și abilităților socio-emoționale la elevii din ciclul primar	78
II.4. Activități pentru dezvoltarea socio-emoționale a copiilor din ciclul primar	82
II.4.1. Jocul de tip Treasure Hunt	92
II.4.2. Evaluarea dezvoltării socio-emoționale în procesul educațional	95
CAPITOLUL III	
ROLUL FACTORILOR EDUCAȚIONALI ÎN PROCESUL DE DEZVOLTARE SOCIO-EMOȚIONALĂ A ELEVILOR CU PĂRINȚI EMIGRANȚI	102
III.1. Influența factorilor educaționali asupra dezvoltării elevilor din ciclul primar cu părinți emigranți	102
III.1.1. Familia	103
III.1.2. Școala.....	106
III.1.3. Actorii socio-economici și culturali.....	108
III.1.3.1. Instituțiile culturale.....	109
III.1.3.2. Mass-media.....	110
III.1.3.3. Organizații nonguvernamentale.....	111
III.2. Cadru normativ privind colaborarea factorilor educaționali pentru dezvoltarea socio-emoțională a elevilor din ciclul primar cu părinți emigranți	112
III.3. Modalități de colaborare a factorilor educaționali prin intermediul parteneriatelor pentru o dezvoltare socio-emoțională armonioasă a elevilor din ciclul primar cu părinți emigranți.....	115
III.4. Efectele migrației părinților în procesul de dezvoltare socio-emoțională a elevilor din ciclul primar	117
III.5. Modalități de implicare a părinților emigranți în contextul școlar	119
PARTEA B. PREZENTAREA CERCETĂRII EXPERIMENTALE „IMPACTUL STRATEGIILOR DE MANAGEMENT EDUCAȚIONAL ÎN DEZVOLTAREA	

SOCIO-EMOȚIONALĂ A ELEVILOR DIN CICLUL PRIMAR CU PĂRINȚI EMIGRANȚI”	122
---	-----

CAPITOLUL IV

COORDONATELE GENERALE ALE CERCETĂRII.....	122
IV.1. Delimitarea problematicii cercetării.....	122
IV.2. Designul cercetării	129
IV.2.1. Scopul și obiectivele cercetării	129
IV.2.2. Întrebările cercetării.....	129
IV.2.2.1. Ipoteza cercetării.....	130
IV.2.2.2. Variabilele cercetării.....	130
IV.2.2.3. Corespondențele funcționale dintre variabilele dependente, metode și instrumente de cercetare.....	131
IV.2.3. Strategia cercetării	132
IV.2.3.1.Sistemul metodelor de cercetare și al instrumentelor de cercetare valorificate.....	132
IV.2.3.2. Eșantionul de participanți.....	138
IV.2.3.3. Eșantionul de conținut.....	141
IV.3. Etapele cercetării pedagogice.....	148

CAPITOLUL V

ETAPA PREEXPIMENTALĂ	150
V.1. Obiectivele etapei preexperimentale și subordonarea lor față de scopul și obiectivele cercetării.....	150
V.2. Metodologia de cercetare utilizată pentru colectarea datelor inițiale	150
V.2.1. Metoda observației.....	151
V.2.2. Metodă de evaluare bazată pe probe și întrebări care vizează abilitățile de citire, scriere și înțelegere a textelor	157
V.2.3. Metoda de autoevaluare și auto-raportare – SCALA MARZANO	159
V.3. Aplicarea, prelucrarea și interpretarea datelor.....	161
V.3.1. Aplicarea, prelucrarea și interpretarea fișei de observare prin jocul „Bee Bot Robot” Treasure Hunt.....	161
V.3.2. Aplicarea, prelucrarea și interpretarea testelor BRIO.....	182

V.3.3. Aplicarea, prelucrarea și interpretarea chestionarului privind evaluarea eficienței predării cu ajutorul instrumentului Marzano la nivelul directorilor implicați în intervenție privind dezvoltarea socio-emoțională a copiilor	193
---	-----

CAPITOLUL VI

ETAPA EXPERIMENTALĂ	198
VI.1. Descrierea generală a desfășurării etapei experimentului formativ	198
VI.2. Obiectivele etapei experimentale	198
VI.3. Programul educațional de intervenție bazat pe dezvoltarea socio-emoțională a elevilor cu părinți emigranți, din ciclul primar.....	199
VI.4. Desfășurarea activităților didactice cu accent pe dezvoltarea socio-emoțională a elevilor de nivel primar, precum și pe activități de literație și atitudine pozitivă față de cărți și lectură, din cadrul programului educațional „ Părinții departe, școala aproape de copii”	205

CAPITOLUL

VII ETAPA POSTEXPERIMENTALĂ	256
VII.1. Obiectivele etapei postexperimentale	256
VII.2. Metodologia de cercetare utilizată pentru colectarea datelor din etapa postexperimentală.....	256
VII.3. Aplicarea, prelucrarea și interpretarea datelor	257
VII.3.1. Aplicarea, prelucrarea și interpretarea fișei de observare prin jocul „Bee Bot Robot” Treasure Hunt.....	257
VII.3.2. Aplicarea, prelucrarea și interpretarea testelor BRIO	274
VII.3.3. Aplicarea, prelucrarea și interpretarea chestionarului privind evaluarea eficienței predării cu ajutorul instrumentului Marzano la nivelul directorilor implicați în intervenție privind dezvoltarea socio- emoțională a copiilor	283

CAPITOLUL VIII

ANALIZA REZULTATELOR OBȚINUTE PRIN RAPORTARE LA IPOTEZELE CERCETĂRII	288
VIII.1. Analiza rezultatelor ipotezei	288

VIII.1.1. Rezultate obținute cu ajutorul evaluării prin jocul de tip „Treasure hunt” și a testelor BRIO, aplicate pentru identificarea performanțelor școlare ale elevilor din ciclul primar cu părinți emigranți, cu implicații în dezvoltarea socio-emoțională	290
VIII.1.2. Rezultate privind evaluarea eficienței predării cu ajutorul instrumentului Marzano la nivelul directorilor implicați în intervenție privind dezvoltarea socio-emoțională a copiilor	311
CAPITOLUL IX	
CONCLUZII	327
IX.1. Concluzii referitoare la contribuțiile personale teoretice și practic – aplicativ ..	327
IX.2. Concluziile cercetării	329
IX.3. Recomandări educaționale	331
IX.4. Limitele cercetării	334
IX.5. Direcții viitoare de investigație	335
BIBLIOGRAFIE	337
ANEXE	349

Cuvinte cheie: strategii de management educațional, elevi din ciclul primar, părinți emigranți, educația socio-emoțională, factori educaționali, „școală care se dezvoltă”

II. ARGUMENT

În lumea contemporană, ne confruntăm cu schimbări semnificative care au devenit parte a vieții noastre cotidiene. Aceste transformări, uneori uluitor de rapide, s-au integrat treptat în modul nostru de viață și au devenit cruciale pentru progresul societății. Cu toate acestea, este important să recunoaștem că, odată cu avantajele lor, aceste schimbări pot avea și efecte negative asupra individului și comunităților noastre.

În contextul acestor observații generale, în care ne confruntăm cu evoluții rapide și perturbatoare în societate, apare un fenomen profund preocupant: inadaptarea școlară a copiilor ale căror părinți sunt emigranți. Acești copii se confruntă cu dificultăți semnificative în adaptarea lor la mediul școlar, ceea ce generează o problemă centrală, atât pentru profesorii care îi îndrumă, cât și pentru directorii instituțiilor de învățământ care încearcă să găsească soluții eficiente.

Această problemă este deosebit de complexă și sensibilă, deoarece se intersectează cu aspecte sociale, culturale și educaționale. Copiii cu părinți emigranți se confruntă cu provocări unice legate de separarea de părinții lor, adaptarea la noi medii culturale și lingvistice și navigarea într-un sistem de educație care poate fi diferit de cel din țara de origine a părinților lor. Inadaptarea școlară poate lua diverse forme, inclusiv absenteismul școlar, dificultăți de concentrare și performanțe academice scăzute.

Ca profesori și lideri educaționali, suntem chemați să abordăm această problemă cu sensibilitate și dedicare. Înțelegerea profundă a nevoilor și experiențelor copiilor cu părinți emigranți este esențială pentru a dezvolta strategii și intervenții eficiente care să faciliteze adaptarea lor în mediul școlar. Este un efort care implică colaborarea strânsă cu comunitatea, dezvoltarea unor programe de sprijin personalizate și crearea unui mediu școlar incluziv care să încurajeze succesul și dezvoltarea lor socio-emoțională.

Astfel, inadaptarea școlară a copiilor cu părinți emigranți reprezintă o problemă complexă, dar cu eforturi bine direcționate și angajament, putem oferi acestor copii o șansă mai bună pentru un viitor de succes și contribuție pozitivă la societate. Este o problemă care ne provoacă să ne punem în slujba comunității și să dezvoltăm soluții eficiente care să îi ajute pe acești copii să se integreze armonios în mediul școlar și în societate.

În eforturile noastre de a aborda această problemă complexă, am dezvoltat un program de intervenție numit „Părinți departe, școala aproape de copii”. Acest program studiază dezvoltarea socio-emoțională a elevilor cu părinți emigranți, contribuind în același timp la îmbunătățirea abilităților de citire și scriere ale acestora și consolidarea culturii școlare. Dezvoltarea socio-emoțională în ciclul primar este esențială pentru formarea indivizilor echilibrați și bine adaptați social.

Un aspect crucial al dezvoltării socio-emoționale îl reprezintă dezvoltarea inteligenței emoționale, care poate fi influențată de nivelul de literație. Abilitățile de citire și scriere pot contribui la înțelegerea și gestionarea emoțiilor, la comunicarea eficientă și la stabilirea relațiilor interpersonale sănătoase. De asemenea, literația poate sprijini dezvoltarea stimei de sine și a capacității de a face față situațiilor stresante. Astfel, dezvoltarea socio-emoțională și literația sunt strâns legate și joacă un rol important în viața copiilor cu părinți emigranți. Prin dezvoltarea acestor abilități, putem contribui la crearea unui mediu școlar propice și la adaptarea eficientă a acestor copii la școală și la societate. Este esențial să continuăm să abordăm această problemă complexă și să dezvoltăm programe și strategii eficiente pentru sprijinirea copiilor care se confruntă cu această situație dificilă.

III. PREZENTAREA CAPITOLULUI I: CONTRIBUȚIA STRATEGIILOR DE MANAGEMENT EDUCAȚIONAL PENTRU „O ȘCOALĂ CARE SE DEZVOLTĂ”

Școala care se dezvoltă este o instituție educațională care adoptă o abordare dinamică și flexibilă în procesul de învățare și dezvoltare a elevilor. Astfel, o școală care se dezvoltă își propune să creeze un mediu în care elevii să își dezvolte potențialul maxim, să învețe să învețe și să se pregătească pentru provocările viitorului, totodată rămânând sensibilă la nevoile individuale și schimbările din societate.

În era contemporană, societatea se confruntă cu schimbări semnificative, atât în domeniul tehnologiei, cât și în ceea ce privește dinamica socială. Aceste transformări se produc cu o viteză uluitoare și au devenit parte integrantă a vieții noastre de zi cu zi. Cu toate acestea, nu putem ignora faptul că, odată cu avantajele pe care le aduc, aceste schimbări vin și cu unele efecte negative, care pot influența în mod direct sau indirect modul în care trăim și interacționăm în societate.

Unul dintre aspectele cu implicații semnificative în societatea contemporană este inadaptația școlară a copiilor ale căror părinți sunt emigranți. Acest fenomen reprezintă o problemă majoră pentru sistemul de învățământ și pentru profesori, dar și pentru directorii

școlilor, care se străduiesc să găsească soluții eficiente pentru a ajuta acești copii să se adapteze la mediul școlar și să aibă succes în educație.

Inadaptarea școlară poate fi definită ca fiind dificultatea pe care o întâmpină un elev în a se integra și a funcționa corespunzător într-un mediu școlar specific. Acest fenomen este adesea rezultatul unei serii de factori, dintre care unul dintre cei mai semnificativi este migrația părinților. Copiii ale căror familii se confruntă cu migrația părinților lor pot avea dificultăți în adaptarea la noul mediu școlar, deoarece se pot simți izolați și nesiguri în absența sprijinului emoțional și logistic al părinților.

În acest context, managementul educațional și strategiile asociate acestuia devin esențiale pentru a aborda și soluționa problemele legate de inadaptarea școlară. Managementul educațional se referă la procesul de organizare, coordonare și administrare a resurselor și a activităților dintr-o instituție de învățământ pentru a atinge obiectivele educaționale. În cadrul acestui proces, strategiile de management educațional sunt instrumentele-cheie care contribuie la eficiența și eficacitatea instituției școlare.

Aceste strategii includ previziunea, coordonarea, antrenarea, evaluarea-controlul și organizarea. Previziunea se referă la capacitatea de a anticipa schimbările și de a planifica în consecință. Coordonarea implică armonizarea eforturilor tuturor părților implicate pentru a atinge obiectivele comune. Antrenarea este legată de dezvoltarea abilităților și a competențelor personalului educațional. Evaluarea-controlul se referă la monitorizarea și evaluarea constantă a performanței pentru a identifica punctele slabe și a le corecta. Organizarea se referă la structurarea eficientă a resurselor și a proceselor educaționale.

Politica educațională privind starea de bine în instituțiile școlare devine tot mai relevantă în contextul actual. Starea de bine este un concept complex, care implică aspecte legate de sănătatea mentală, emoțională și socială a elevilor și a personalului didactic. Crearea unui mediu școlar în care starea de bine este promovată și susținută este esențială pentru succesul elevilor și pentru calitatea procesului de învățământ.

Rolul managerului școlii în dezvoltarea politicilor educaționale și în asigurarea unui mediu propice învățării este crucial. Managerul școlii trebuie să aibă o personalitate puternică, să adopte stiluri de conducere eficiente și să fie implicat activ în gestionarea instituției de învățământ. Prin intermediul performanței activității manageriale, se poate crea un climat educațional optim, în care elevii se simt în siguranță, sprijiniți și motivați să învețe.

Evaluarea climatului educațional în instituția școlară este un pas esențial pentru îmbunătățirea calității procesului de învățământ. Diferite tehnici, precum gamificarea, evaluarea competențelor de literație la ciclul primar și modelul de evaluare a eficienței predării

Marzano, pot oferi informații valoroase pentru identificarea nevoilor elevilor și pentru dezvoltarea unor strategii educaționale eficiente.

În concluzie, acest capitol evidențiază importanța managementului educațional și a strategiilor acestuia în dezvoltarea unei școli de succes. Într-o societate în continuă schimbare, adaptarea și abordarea problemelor legate de inadaptarea școlară sunt esențiale pentru a asigura viitorul educațional al copiilor, indiferent de contextul familial sau migrația părinților lor.

IV. PREZENTAREA CAPITOLULUI II: PARTICULARITĂȚI ALE DEZVOLTĂRII SOCIO-EMOȚIONALE A ELEVILOR CU PĂRINȚI EMIGRANȚI

În era contemporană, învățarea socio-emoțională devine tot mai relevantă în contextul actual al educației. Acest capitol se concentrează asupra particularităților dezvoltării socio-emoționale a elevilor cu părinți emigranți în cadrul ciclului primar.

Educația socială și emoțională, în contextul actual, este esențială pentru dezvoltarea copiilor. Ea implică dezvoltarea abilităților de a recunoaște, înțelege și gestiona emoțiile proprii și ale celor din jur, precum și dezvoltarea abilităților sociale necesare pentru a interacționa eficient cu ceilalți. Această educație are un impact semnificativ asupra vieții elevilor, ajutându-i să dezvolte relații sănătoase, să ia decizii bine gândite și să se adapteze la diverse situații.

Dezvoltarea socio-emoțională a elevilor din ciclul primar prezintă particularități importante. La această vârstă, copiii încep să exploreze și să înțeleagă mai profund emoțiile și sentimentele lor. Este momentul în care ei încep să dezvolte empatie și abilități sociale de bază, cum ar fi comunicarea și rezolvarea conflictelor. Aceste abilități sunt esențiale pentru a construi relații sănătoase cu colegii și adulții.

Există și factori de risc care pot influența dezvoltarea socio-emoțională a elevilor, în special în cazul celor cu părinți emigranți. Separarea de părinți, adaptarea la o cultură și limbă noi și lipsa sprijinului emoțional constant pot crea dificultăți pentru acești copii. Aceste dificultăți pot avea efecte negative asupra stării lor socio-emoționale.

În contextul educației, învățarea socio-emoțională devine o componentă esențială a procesului de învățământ din ciclul primar, având un impact semnificativ asupra dezvoltării globale a copiilor. Principiile și competențele specifice ale educației socio-emoționale sunt integrate cu grijă în curriculumul școlar, reflectând recunoașterea faptului că succesul în viață nu se limitează doar la cunoștințe academice, ci și la abilitățile socio-emoționale.

Această abordare educațională are la bază mai multe componente esențiale: exprimarea emoțiilor, dezvoltarea empatiei, gestionarea stresului, rezolvarea conflictelor, promovarea colaborării și comunicării și evaluarea și monitorizarea progresului.

Exprimarea emoțiilor prin educația socio-emoțională învață elevii să recunoască și să își exprime emoțiile într-un mod sănătos și constructiv. Aceasta îi ajută să înțeleagă că este normal să aibă emoții și să le gestioneze într-un mod pozitiv.

Dezvoltarea empatiei înseamnă că elevii învață să vadă lumea prin ochii altora și să înțeleagă perspectivele diferite. Dezvoltarea empatiei îi ajută să dezvolte relații sănătoase și să se conecteze mai bine cu ceilalți.

Gestionarea stresului prin educația socio-emoțională include strategii pentru gestionarea stresului și anxietății. Elevii învață tehnici de relaxare și modalități de a face față presiunilor școlare sau personale.

Rezolvarea conflictelor prin dezvoltarea abilităților de rezolvare a conflictelor este o parte esențială a educației socio-emoționale. Elevii învață cum să comunice eficient în situații de conflict și să găsească soluții care să satisfacă ambele părți implicate.

Promovarea colaborării și comunicării prin activități precum jocul „Treasure Hunt” implică elevii în activități de grup care promovează colaborarea și comunicarea eficientă. Aceste abilități sunt esențiale în lumea reală, unde colaborarea este adesea cheia succesului.

Evaluarea și monitorizarea progresului în dezvoltarea socio-emoțională sunt la fel de importante ca și evaluarea rezultatelor academice. Monitorizarea progresului elevilor în aceste domenii permite identificarea nevoilor individuale și ajustarea strategiilor educaționale în consecință.

Pentru elevii cu părinți emigranți, dezvoltarea socio-emoțională poate fi deosebit de importantă, deoarece pot întâmpina provocări specifice legate de separare și ajustare la schimbări în familie. O abordare atentă și bine structurată a educației socio-emoționale poate ajuta acești copii să se adapteze mai ușor la situațiile lor personale și școlare.

În concluzie, dezvoltarea socio-emoțională în ciclul primar este esențială pentru pregătirea copiilor pentru viață. Abordarea acestor aspecte în cadrul educației oferă elevilor instrumentele necesare pentru a face față situațiilor dificile, a dezvolta relații sănătoase și a-și atinge potențialul maxim. Educația socio-emoțională trebuie să rămână o prioritate în sistemele de învățământ pentru a asigura dezvoltarea holistică a copiilor.

V. PREZENTAREA CAPITOLULUI III: ROLUL FACTORILOR EDUCAȚIONALI ÎN PROCESUL DE DEZVOLTARE SOCIO-EMOȚIONALĂ A ELEVILOR CU PĂRINȚI EMIGRANȚI

Familia reprezintă un pilon fundamental în dezvoltarea socio-emoțională a copiilor din ciclul primar, indiferent de circumstanțele specifice ale acesteia. Pentru copiii cu părinți emigranți, familia devine adesea un element de stabilitate și suport esențial. Calitatea relației dintre părinți și copii, precum și gradul de sprijin emoțional oferit în familie, joacă un rol esențial în dezvoltarea lor. Comunicarea deschisă și acceptarea emoțiilor sunt aspecte cheie, deoarece îi ajută pe copii să-și exprime sentimentele și să le gestioneze în mod sănătos. În plus, familia trebuie să ofere un mediu sigur și afectuos pentru a compensa absența părinților emigranți și pentru a reduce stresul și anxietatea pe care acești copii îl pot resimți din cauza separării.

Școala are, de asemenea, un rol deosebit de important în dezvoltarea socio-emoțională a elevilor din ciclul primar. Aici, relația dintre elevi și cadrele didactice joacă un rol cheie. O relație de încredere și sprijin între elevi și profesori poate influența semnificativ dezvoltarea emoțională a copiilor. Un climat școlar pozitiv, bazat pe înțelegere și inclusivitate, este esențial pentru ca aceștia să se simtă în siguranță și acceptați. Școala trebuie să ofere un mediu în care elevii sunt încurajați să-și dezvolte abilitățile socio-emoționale, să învețe să gestioneze conflictele și să dezvolte empatie pentru ceilalți.

Comunitatea locală și actorii socio-economici și culturali din aceasta pot contribui semnificativ la dezvoltarea socio-emoțională a copiilor cu părinți emigranți. Acești factori pot furniza resurse suplimentare, sprijin comunitar și o rețea de suport pentru acești copii, ajutându-i astfel să se adapteze la noul mediu în care se află. De asemenea, pot organiza activități sau programe care promovează dezvoltarea socio-emoțională și integrarea acestor copii în comunitate.

Un cadru normativ adecvat este esențial pentru a reglementa colaborarea dintre toți acești factori educaționali în beneficiul copiilor. Acesta poate oferi ghiduri și reguli pentru asigurarea unei colaborări eficiente între familie, școală și comunitate. Prin crearea unui cadru de colaborare bine definit, se poate asigura că toate părțile implicate lucrează împreună pentru dezvoltarea socio-emoțională a elevilor din ciclul primar.

Parteneriatele între acești factori educaționali reprezintă cheia pentru a crea un mediu propice dezvoltării socio-emoționale armonioase a copiilor cu părinți emigranți. Colaborarea strânsă între familie, școală și comunitate poate oferi sprijin continuu pentru acești copii,

contribuind la dezvoltarea competențelor socio-emoționale de care au nevoie pentru a face față provocărilor și pentru a-și construi un viitor strălucit.

Este important să recunoaștem că migrația părinților poate avea efecte semnificative asupra dezvoltării socio-emoționale a elevilor din ciclul primar. Separarea de părinți, adaptarea la o nouă cultură și limba, precum și stresul legat de migrație pot avea un impact puternic asupra copiilor. În acest context, înțelegerea profundă a acestor efecte și dezvoltarea de strategii adecvate pentru a-i ajuta să facă față acestor provocări devine esențială.

Implicarea părinților emigranți în viața școlară a copiilor lor reprezintă un alt aspect crucial. Prin colaborarea strânsă și comunicarea deschisă între părinți și cadrele didactice, se poate asigura că sprijinul necesar este acordat elevilor pentru dezvoltarea lor socio-emoțională. Aceasta poate include sesiuni de consiliere pentru părinți și activități educaționale specifice pentru a-i ajuta să înțeleagă și să susțină mai bine dezvoltarea copiilor lor în acest domeniu.

În concluzie, dezvoltarea socio-emoțională a copiilor cu părinți emigranți este un proces complex care implică interacțiunea a numeroși factori educaționali. Prin colaborare, înțelegere și sprijin reciproc între familie, școală, comunitate și factorii socio-economici, putem asigura că acești copii au șansele necesare pentru a-și dezvolta abilitățile socio-emoționale și pentru a-și construi un viitor de succes. În concluzie, factorii educaționali, precum familia, școala și comunitatea, au un rol vital în dezvoltarea socio-emoțională a elevilor cu părinți emigranți din ciclul primar. Colaborarea și comunicarea între acești factori, înțelegerea efectelor migrației și crearea unui mediu de sprijin pot contribui semnificativ la dezvoltarea armonioasă a acestor copii într-un context de migrație parentală.

VI. PREZENTAREA CAPITOLULUI IV: COORDONATELOR GENERALE ALE CERCETĂRII

În prezent, România se confruntă cu o problemă demografică gravă, caracterizată prin declinul populației și sporul natural negativ. Această problemă a fost abordată în Cartea Verde a Populației (Comisia Națională pentru Populație și Dezvoltare & UNFPA, 2006), care subliniază scăderea alarmantă a sporului natural. Cauzele acestui declin demografic includ reducerea fertilității și îmbătrânirea populației.

Creșterea fenomenului de migrație contribuie la acest declin, deoarece tinerii din România aleg să plece în străinătate pentru muncă. De exemplu, migrația în Spania atrage în special cetățenii cu vârsta cuprinsă între 20 și 34 de ani, mulți dintre ei fiind părinți care își lasă

copiii în țară în grija altor rude. Acești copii devin vulnerabili la sentimente de frică, anxietate și inferioritate, și există riscul ca mulți dintre ei să devină cetățeni ai altor țări, contribuind astfel la scăderea populației tinere din România.

Studiile au arătat că migrația părinților poate avea efecte negative asupra relațiilor de cuplu, adesea ducând la divorț. Pentru copii, această migrație poate fi extrem de riscantă, deoarece poate duce la abandonul părintelui care pleacă. De asemenea, există riscul deteriorării sau chiar ruperii definitive a legăturii dintre copil și părinte, deoarece copiii dezvoltă atașament și afecțiuni pentru cei care sunt fizic prezenți, considerând adesea părinții vinovați pentru plecarea lor în străinătate.

Orice copil are nevoie de reguli și limite pentru a se dezvolta în mod corespunzător. Lipsa acestor reguli poate duce la comportamente deviante sau la scăderea performanțelor școlare. În literatura de specialitate, se subliniază importanța rolului părinților în dezvoltarea copiilor, cu accent pe relația cu mama în transmiterea abilităților de autoîngrijire și socializare. Legăturile strânse dezvoltate în familie au un impact semnificativ asupra dezvoltării psihosociale a copiilor.

Teoria atașamentului formulată de Bowlby pune accent pe importanța relațiilor interumane, în special a legăturii dintre mamă și copil. În cazul lipsei unei relații bune între copil și familie, pot apărea comportamente negative precum respingerea, culpabilizarea sau sentimente de vinovăție care pot influența dezvoltarea copilului.

Studii precum cea realizată de Ainsworth și alții în 1978 au demonstrat că copiii pot rezista destul de bine la absența scurtă a părinților, dar un procent de 10% dintre aceștia poate manifesta comportamente negative în timpul acestei absențe, ca urmare a schimbării mediului obișnuit.

În Statele Unite, implicarea părinților în educația copiilor este prioritară și este inclusă în provocările naționale. Cu toate acestea, în România, școala se limitează la implementarea unor strategii, proiecte și seminarii, dar implicarea părinților este subevaluată.

Învățământul primar are o importanță crucială în dezvoltarea copiilor, deoarece coincide cu perioada de tranziție și de dezvoltare semnificativă. Această perioadă poate fi marcată de schimbări emoționale importante, care pot influența comportamentul și performanța școlară a copiilor. Prin urmare, interacțiunile sociale și mediul educațional au un rol esențial în dezvoltarea copiilor din această etapă.

Pentru a obține rezultate școlare bune și o adaptare mai bună la școală și în societate, teoreticienii precum Ausubel și Robinson (1981) subliniază importanța motivării școlare. Aceasta poate fi stimulată de o combinație între motivația intrinsecă și extrinsecă, adaptarea

activităților la nivelul fiecărui elev, dezvoltarea curiozității și stimularea motivației cognitive. Totodată, este important să se evite supramotivarea, care poate duce la pierderea interesului pentru învățare.

Studiul „Valorile Tinerilor Români” (2016) a evidențiat importanța familiei și a educației în formarea valorilor tinerilor. Cu toate acestea, a dezvăluit și deficiențe în sistemul educațional, cum ar fi neparticiparea profesorilor la părerea elevilor și utilizarea metodelor de predare învechite.

Pentru a aborda această problemă, trebuie să dezvoltăm programe de intervenție și sprijin pentru copiii cu părinți emigranți, inclusiv consiliere și sprijin educațional. Este esențial să implicăm părinții în procesul educațional, chiar și de la distanță, pentru a menține legătura și sprijinul emoțional.

În concluzie, migrația părinților poate avea impact semnificativ asupra copiilor, iar factorii educaționali, cum ar fi familia, școala și comunitatea, joacă un rol esențial în dezvoltarea lor. Dezvoltarea programelor de intervenție și sprijin este esențială pentru a ajuta acești copii să facă față provocărilor și să aibă o dezvoltare sănătoasă.

Scopul acestei cercetări se concentrează pe evaluarea influenței programului educațional „Părinți departe, școala aproape de copii” asupra dezvoltării socio-emoționale a elevilor din clasele a III-a și a IV-a care au părinți emigranți. De asemenea, se urmărește măsurarea impactului asupra competențelor de literație și promovarea unei atitudini pozitive față de cărți și lectură, precum și formarea culturii organizației școlare.

În cadrul cercetării, se propun următoarele obiective:

- Evaluarea impactului programului educațional „Părinți departe, școala aproape de copii” asupra dezvoltării socio-emoționale a elevilor din clasele a III-a și a IV-a cu părinți emigranți. Scopul acestui obiectiv este de a identifica și cuantifica schimbările în abilitățile socio-emoționale ale copiilor în urma implementării programului.
- Măsurarea nivelului competențelor de literație și promovarea unei atitudini pozitive față de cărți și lectură la elevii din clasele a III-a și a IV-a. Acest obiectiv vizează evaluarea progresului în domeniul literației și identificarea eventualelor diferențe între grupul care a participat la program și grupul de control, utilizând testele Brio.
- Analizarea impactului programului asupra culturii organizației școlare. Se dorește identificarea și analizarea îmbunătățirilor semnificative în strategiile de

management educațional și abordările didactice ale profesorilor după aplicarea programului, folosind scala Marzano.

Întrebările principale de cercetare includ:

- Care este efectul implementării programului „Părinți departe, școala aproape de copii” asupra dezvoltării socio-emoționale a elevilor din clasele a III-a și a IV-a cu părinți emigranți?
- Cum sunt influențate competențele de literație și cum se promovează o atitudine pozitivă față de cărți și lectură la elevii din clasele a III-a și a IV-a cu părinți emigranți?
- Ce schimbări apar în cultura organizației școlare în urma aplicării programului „Părinți departe, școala aproape de copii”?

De asemenea, ipoteza principală a cercetării este că implementarea programului „Părinți departe, școala aproape de copii” conduce la dezvoltarea socio-emoțională a elevilor, stimularea competențelor de literație și promovarea unei atitudini pozitive față de cărți și lectură, precum și la îmbunătățirea culturii organizației școlare.

Ipotezele secundare includ:

- Implementarea programului „Părinți departe, școala aproape de copii” are un efect pozitiv asupra dezvoltării socio-emoționale a elevilor din clasele a III-a și a IV-a cu părinți emigranți.
- Implementarea programului „Părinți departe, școala aproape de copii” contribuie la îmbunătățirea competențelor de literație și promovarea unei atitudini pozitive față de cărți și lectură la elevii din clasele a III-a și a IV-a.
- Participarea cadrelor didactice la dezvoltarea și implementarea programului „Părinți departe, școala aproape de copii” contribuie la formarea unei culturi organizaționale îmbunătățite în școală.

Variabila independentă în cercetare este programul de intervenție „Părinți departe, școala aproape de copii”, în timp ce variabilele dependente includ nivelul dezvoltării socio-emoționale a elevilor, competențele de literație și atitudinea față de lectură a acestora, precum și cultura organizației școlare.

Strategia cercetării reprezintă fundamentul planificat și strategic al investigației, careia i se dau contur prin organizarea și aplicarea metodelor, tehnicilor și instrumentelor potrivite, în concordanță cu obiectivele și natura cercetării pedagogice. Cercetarea pedagogică, ca disciplină științifică, își propune să îmbunătățească practicile educaționale prin analizarea

riguroasă a fenomenelor și proceselor din domeniul educației. Ea se susține pe baza unor fundamente teoretice solide, utilizând metodologii elaborate și colectând date obiective, toate acestea în scopul generării de noi cunoștințe și furnizării de argumente solide pentru dezvoltarea sistemului de învățământ.

Cercetarea pedagogică se caracterizează prin rigurozitatea științifică cu care este planificată, implementată și raportată, astfel încât rezultatele să fie valide, credibile și relevante pentru comunitatea academică și pentru practicienii din domeniul educației. Obiectivul său principal este de a contribui la avansarea cunoașterii și la îmbunătățirea practicilor educaționale, cu scopul final de a crea un mediu educațional mai eficient și mai adecvat pentru elevi.

În cadrul acestei cercetări, sunt utilizate diverse componente metodologice, precum metoda observației, metode de evaluare ce se concentrează pe abilitățile de citire, scriere și înțelegere a textelor, precum și metoda de autoevaluare și auto-raportare utilizând Scala Marzano. Aceste metode și instrumente sunt alese cu atenție pentru a aduna date relevante și pentru a răspunde la întrebările de cercetare formulate anterior. Prin intermediul lor, cercetarea pedagogică își propune să aducă contribuții semnificative la dezvoltarea domeniului educațional și la îmbunătățirea calității învățământului.

- *Metoda observației:* Această metodă implică implementarea și desfășurarea unui joc de tip Treasure Hunt (vânătoare de comori) cu copiii participanți în studiu. Jocul este conceput ca o activitate de echipă, în care copiii lucrează împreună pentru a rezolva provocări și a descoperi comori ascunse. Scopul principal al jocului este de a stimula relațiile interpersonale și de a dezvolta abilitățile individuale la copii, cum ar fi gândirea critică, rezolvarea problemelor și abilitățile lingvistice. Evaluarea se realizează prin observații directe ale comportamentului și interacțiunilor copiilor în timpul jocului.
- *Metoda testelor BRIO (Brigance Inventory of Early Development):* Această metodă constă în utilizarea testelor BRIO, care sunt probe standardizate bazate pe întrebări și exerciții care vizează abilitățile de citire, scriere și înțelegere a textelor la copiii din clasele primare. Scopul acestei metode este de a evalua nivelul de competență în literație al copiilor, înainte și după intervenția ameliorativă, și de a identifica eventualele diferențe semnificative între grupa experimentală și grupa de control.

- *Scala Marzano* (Effective Teaching and Learning Strategies - ETLS): Această metodă este un instrument de evaluare dezvoltat de Robert J. Marzano și echipa sa, care se concentrează pe identificarea și măsurarea practicilor eficiente în predare. Scala Marzano constă într-un set de întrebări structurate, care explorează diferite aspecte ale predării eficiente. Evaluatorii acordă evaluări pe o scară de la 1 la 5 pentru fiecare întrebare, iar scorurile sunt adunate pentru a calcula scorul total al eficienței predării.

Aceste metode de cercetare sunt utilizate în studiul care investighează influența jocului de tip Treasure Hunt asupra dezvoltării socio-emoționale și performanței școlare a copiilor din clasele primare cu părinți emigranți. De asemenea, studiul examinează eficacitatea practicilor de predare în acest context folosind scala Marzano și evaluarea competențelor de literație cu ajutorul testelor BRIO. Rezultatele acestor metode de cercetare contribuie la înțelegerea dezvoltării socio-emoționale și academice a copiilor și pot oferi informații importante pentru îmbunătățirea practicilor educaționale în această populație specifică.

Studiul s-a concentrat pe stabilirea eșantionului de participanți, având ca scop investigarea influenței migrației părinților asupra dezvoltării copiilor din ciclul primar. Au fost constituite două grupuri distincte de participanți: un grup experimental și un grup de control.

Grupul experimental a inclus 70 de elevi cu vârste cuprinse între 8 și 11 ani, provenind din clasele a III-a și a IV-a din ciclul primar, care aveau părinți plecați la muncă în străinătate. Acest grup a reprezentat copiii care au fost supuși intervenției experimentale.

Grupul de control a fost alcătuit, de asemenea, din 70 de elevi, care îndeplineau aceleași criterii de selecție, dar care nu au fost supuși niciunei intervenții experimentale. Acest grup a reprezentat copiii cu situații similare din punct de vedere al migrației părinților, dar care nu au participat la jocul de tip Treasure Hunt.

Eșantionarea s-a realizat la nivelul a 19 instituții de învățământ din județul Hunedoara, acoperind mediul urban și rural. Eșantionarea a fost realizată cu grijă pentru a asigura o reprezentare diversificată a elevilor din această regiune. Un criteriu important de selecție al eșantioanelor a fost vârsta copiilor, aceștia fiind cuprinși într-o plajă de vârstă între 8 și 11 ani, pentru a asigura omogenitatea din acest punct de vedere în ambele grupuri. De asemenea, s-a avut grijă să se mențină un echilibru numeric între fete și băieți în ambele eșantioane, pentru a minimiza posibilele diferențe de gen care ar putea influența rezultatele studiului. Rezultatele au fost reprezentate grafic, evidențiind distribuția procentuală a eșantioanelor în funcție de grupurile de control și experimental. Acest lucru a permis o vizualizare clară a modului în care au fost alcătuite cele două grupuri și cum s-a asigurat echilibrul dintre ele. De asemenea, s-a

prezentat o repartizare pe clase a eșantioanelor pentru a arăta cum au fost distribuiți elevii în cadrul instituțiilor de învățământ implicate în studiu. Acest aspect este important pentru a avea o imagine detaliată a modului în care elevii au fost selectați din diverse școli.

Eșantionul de conținut folosit în cadrul experimentului formativ a fost construit pentru a se concentra pe activitățile derulate în cadrul „Programului de intervenție pentru dezvoltarea socio-emoțională a elevilor din ciclul primar cu părinți emigranți”. Scopul principal al acestor activități s-a axat pe dezvoltarea socio-emoțională a elevilor din învățământul primar, precum și pe stimularea competențelor de literație și promovarea unei atitudini pozitive față de cărți și lectură.. Programul a fost dezvoltat în colaborare cu unitățile școlare implicate și s-a desfășurat în afara orelor de curs, de luni până vineri, în intervalul orar 12:00-14:00. Părinții sau tutorii legali ai elevilor au fost informați și au dat consimțământul pentru participarea copiilor la acest program.

Eșantionul de conținut a avut ca obiectiv evaluarea impactului acestui program asupra dezvoltării socio-emoționale a elevilor din ciclul primar cu părinți emigranți, precum și măsurarea abilităților lor în ceea ce privește literația. Pentru aceasta, au fost utilizate teste BRIO pentru evaluarea competențelor de literație ale elevilor, iar eficiența predării a fost evaluată prin intermediul scalei Marzano - Effective Teaching and Learning Strategies (ETLS).

Programul de intervenție s-a desfășurat pe parcursul a nouă luni, începând din septembrie 2021 și terminându-se în iunie 2023. Calendarul activităților a inclus mai multe etape, cum ar fi identificarea eșantionului experimental și de control, evaluarea inițială a elevilor prin jocul Treasure Hunt și testele BRIO, întocmirea programului de intervenție „Părinți departe, școala aproape de copii,” implementarea programului la eșantionul experimental și evaluarea finală a elevilor.

Pentru a asigura buna desfășurare a programului, s-au organizat întâlniri între directori, profesori și părinți, iar activitățile s-au desfășurat într-un mediu formal și au inclus atât activități de dezvoltare socio-emoțională, cât și activități pentru stimularea competențelor de literație. Aceste activități au avut loc săptămânal și au implicat participarea a 70 de elevi din clasele a III-a și a IV-a.

Rezultatele obținute în urma participării elevilor la acest program de intervenție au fost evaluate în etapele de pretest și post-test și au avut ca scop obținerea unor concluzii relevante pentru dezvoltarea ulterioară a strategiilor și politicilor educaționale destinate elevilor din ciclul primar cu părinți emigranți. Acest experiment a avut loc pentru a contribui la înțelegerea mai profundă a nevoilor și impactului intervențiilor socio-emoționale în contextul educațional.

VII. PREZENTAREA CAPITOLULUI V: ETAPA PREEXPERIMENTALĂ

Obiectivele etapei preexperimentale au fost definite pentru a contribui la atingerea scopului și obiectivelor generale ale cercetării. Aceste obiective au inclus constatarea nivelului dezvoltării socio-emoționale a elevilor cu părinți emigranți, identificarea nivelului competențelor de literație și a atitudinii față de cărți și lectură a acestora, precum și proiectarea unui program de intervenție formativă adaptat nevoilor identificate.

Aceste obiective preexperimentale au fost esențiale pentru a oferi baza necesară pentru desfășurarea ulterioară a cercetării și pentru a ghida procesul de colectare a datelor inițiale. Ele au reprezentat etapele preliminare care au avut ca scop obținerea datelor și informațiilor inițiale pentru a fundamenta cercetarea în ansamblu.

Metodologia de cercetare utilizată pentru colectarea datelor inițiale a implicat o abordare mixtă, combinând atât metode calitative, cât și cantitative. Această abordare integrativă a permis o înțelegere mai completă și detaliată a fenomenului cercetat, furnizând date multidimensionale.

Metodele calitative au fost folosite pentru a explora în profunzime percepțiile și experiențele elevilor cu părinți emigranți în ceea ce privește impactul asupra dezvoltării socio-emoționale. Aceste discuții și întâlniri de grup au oferit date bogate și detaliate.

Metodele cantitative au fost aplicate pentru a obține date cuantificabile și pentru a evalua dezvoltarea socio-emoțională, nivelul de literație și atitudinea față de lectură. Testele Brio au fost utilizate pentru a cuantifica abilitățile literare ale elevilor.

Pentru a asigura validitatea și fidelitatea datelor, s-au efectuat pilotări și pretestări, iar analiza statistică a fost aplicată datelor cantitative.

Metoda observației a fost folosită în etapa preexperimentală pentru a colecta date inițiale privind dezvoltarea socio-emoțională a elevilor din ciclul primar cu părinți emigranți în timpul jocului de tip Treasure Hunt. A fost utilizată o fișă de observare a comportamentelor în joc, structurată pentru a acoperi cinci domenii cheie ale dezvoltării socio-emoționale:

Domeniul I – Conștientizarea de sine:

- Autopercepția emoțională: Copiii au demonstrat abilitatea de a identifica și recunoaște propriile emoții în timpul jocului.
- Conștientizarea comportamentală: Copiii au fost conștienți de modul în care se comportă în cadrul jocului și au respectat regulile acestuia.

- **Încrederea în sine:** Copiii au avut încredere în propriile capacități și au acceptat cu încredere sarcinile jocului.
- **Motivația intrinsecă:** Copiii au manifestat o motivație internă pentru a participa activ la joc și pentru a rezolva provocările acestuia.
- **Capacitatea de analiză a gândurilor și convingerilor personale:** Copiii au fost capabili să reflecteze asupra propriilor gânduri și convingeri în cadrul jocului.
- **Aceste competențe au fost dezvoltate și îmbunătățite prin intermediul jocului de tip Treasure Hunt, permițând copiilor să își înțeleagă mai bine emoțiile, comportamentele și să dezvolte o încredere solidă în propriile capacități.**

Domeniul II – Auto-managementul:

- **Adaptabilitatea:** Copiii s-au adaptat cu flexibilitate la cerințele și contextele noi din cadrul jocului.
- **Empatia și perspectiva:** Copiii au arătat empatie și înțelegere față de experiențele și perspectivele celorlalți.
- **Gestionarea timpului, resurselor și sarcinilor:** Copiii au organizat și administrat eficient timpul și resursele în cadrul jocului.
- **Menținerea angajamentului și entuziasmului:** Copiii au fost dedicați și entuziasmați în atingerea obiectivelor jocului.
- **Controlul impulsurilor:** Copiii au fost capabili să amâne satisfacerea dorințelor imediate pentru a atinge obiectivele pe termen lung.
- **Aceste competențe de auto-management au contribuit la succesul copiilor în joc și au fost esențiale pentru dezvoltarea lor socio-emoțională.**

Domeniul III – Conștientizarea socială:

- **Luarea perspectivei celorlalți:** Copiii au arătat capacitatea de a se pune în locul altor persoane și de a înțelege și simți experiențele acestora.
- **Respectarea diversității umane:** Copiii au învățat să aprecieze și să respecte diferențele dintre indivizi, inclusiv diferențele culturale, de gen și de abilități.
- **Această dezvoltare a conștientizării sociale le-a permis copiilor să dezvolte relații interpersonale sănătoase și să se conecteze mai bine cu ceilalți.**

Domeniul IV – Abilități relaționale:

- **Capacitatea de a se integra armonios într-o echipă:** Copiii s-au adaptat și au colaborat eficient în cadrul jocului.

- Abilități de comunicare verbale și nonverbale: Copiii au comunicat eficient și au fost capabili să asculte activ pe ceilalți.
- Empatia: Copiii au manifestat empatie față de ceilalți și au fost sensibili la stările și trăirile lor.
- Recunoașterea necesității de sprijin și implicare: Copiii au recunoscut momentele în care au avut nevoie de ajutor și au solicitat sprijinul celor din jur.
- Colaborarea constructivă și eficientă: Copiii au lucrat împreună, au oferit sprijin reciproc și au contribuit la succesul grupului.
- Aceste abilități relaționale au contribuit la stabilirea unor relații interpersonale sănătoase și satisfăcătoare.

Domeniul V – Luarea responsabilă a deciziilor:

- Gestionarea conflictelor interpersonale într-un mod constructiv și eficient: Copiii au gestionat conflictele într-un mod constructiv, găsind soluții satisfăcătoare pentru toți cei implicați.
- Luarea deciziilor constructive: Copiii au luat decizii informate și bine gândite în ceea ce privește comportamentul personal și interacțiunile sociale.
- Responsabilitatea personală și comunicarea respectuoasă: Copiii și-au asumat responsabilitatea pentru acțiunile lor și au comunicat în mod respectuos cu ceilalți.
- Gândirea critică și identificarea soluțiilor adaptate: Copiii au analizat în mod critic informațiile și au identificat soluții adecvate situațiilor cu care s-au confruntat.
- Aceste competențe au promovat luarea deciziilor informate și responsabile în diferite contexte sociale și interacțiuni.

Prin intermediul metodei de observație și a jocului de tip Treasure Hunt, copiii au avut oportunitatea de a dezvolta și îmbunătăți aceste competențe socio-emoționale, contribuind astfel la dezvoltarea lor globală și la pregătirea lor pentru succes în diverse contexte de viață.

În etapa preexperimentală a cercetării, pentru a evalua abilitățile de citire, scriere și înțelegere a textelor la elevii din clasele a III-a și a IV-a, s-a utilizat testul BRIO pentru nivelul de alfabetizare. Acest test reprezintă un instrument de evaluare fiabil, dezvoltat pe baza cercetărilor din domeniul educației și psihologiei. Testul BRIO a avut rolul de a măsura competențele lingvistice și de înțelegere ale elevilor, furnizând astfel o măsură obiectivă a nivelului lor de alfabetizare înainte de a interveni cu programul propus.

Acest test a fost administrat în mod standardizat și a oferit date de referință inițiale cu privire la nivelul de dezvoltare a abilităților de literație ale copiilor care participau la studiu. Acesta a fost deosebit de util pentru identificarea punctelor tari și a dificultăților individuale ale copiilor, oferind astfel o bază solidă pentru planificarea intervențiilor educaționale personalizate în etapa experimentală.

Testul BRIO de literație, conform cercetărilor lui Chuang și Jamiat din 2023, a utilizat o abordare multidimensională pentru evaluarea competențelor de literație, acoperind aspecte precum înțelegerea orală și scrisă, decodificarea cuvintelor, vocabularul, compunerea și înțelegerea textelor. Acesta a oferit o perspectivă cuprinzătoare asupra competențelor de literație ale elevilor.

Platforma Brio a fost dezvoltată cu respectarea standardelor globale, bazându-se pe Teoria Răspunsului la Item (Item Response Theory), o teorie psihometrică utilizată în teste prestigioase precum SAT și GMAT. Acest lucru a asigurat echilibrul în dificultate al testelor și a permis evaluarea obiectivă a abilităților fiecărui elev, facilitând compararea corectă între performanțele lor.

Metoda de autoevaluare și auto-raportare utilizând Scala Marzano este un instrument valoros în evaluarea și îmbunătățirea eficienței predării în școlile primare. În trecut, evaluările profesorilor se concentrau în principal pe aspecte precum managementul clasei și nu măsurau corespunzător impactul lor asupra învățării elevilor. Cu introducerea modelelor de evaluare a adăugării de valoare, percepția profesorilor cu privire la propriile lor abilități și eficacitatea în predare a devenit un factor cheie în realizarea progresului academic al elevilor. Eficacitatea profesorului, definită ca încrederea acestora în abilitatea de a sprijini învățarea elevilor și de a obține rezultatele dorite, a fost recunoscută ca având un impact semnificativ asupra eforturilor și persistenței profesorilor în procesul de învățare. Profesorii cu încredere în propria lor eficacitate depun mai mult efort și manifestă mai multă persistență în lucrul cu elevii, contribuind astfel la progresul acestora. De asemenea, aceștia beneficiază de un sprijin mai mare din partea culturii școlare și a conducerii școlii.

Scala Marzano (ETLS) a fost subiectul unor ample cercetări care au demonstrat fiabilitatea și relevanța sa în evaluarea și promovarea practicilor de predare eficiente în școlile primare. Studiile au arătat că implementarea practicilor identificate de scala Marzano a dus la îmbunătățiri semnificative în performanța elevilor, în special în domenii cheie precum înțelegerea conținutului, rezolvarea problemelor și gândirea critică. De asemenea, profesorii care au utilizat scala Marzano pentru autoevaluare și dezvoltare profesională au obținut rezultate superioare în progresul elevilor la citire și matematică.

Metoda de evaluare a dezvoltării socio-emoționale la elevii din clasele a III-a și a IV-a, cu părinți emigranți, se bazează pe jocul „Bee Bot Robot Treasure Hunt”. Această metodă este concepută pentru a aborda nevoia de a implica copiii în activități fizice și interacțiuni sociale, în contrast cu tendința tot mai pronunțată de a petrece timp în fața ecranelor și gadgeturilor. Jocul „Bee Bot Robot Treasure Hunt” are ca scop principal stimularea dezvoltării socio-emoționale a copiilor și include cinci domenii de observare: conștientizarea de sine, auto-management, conștientizarea socială, abilități relaționale și luarea responsabilă a deciziilor. Acest joc este structurat ca o competiție de echipă, în care elevii trebuie să colaboreze pentru a descoperi locul în care este ascuns robotul educațional Bee Bot și numeroasele accesorii ale acestuia. Prin intermediul acestui joc, copiii au oportunitatea de a dezvolta abilități esențiale, cum ar fi rezolvarea problemelor, stimularea creativității, dezvoltarea abilităților sociale și de comunicare, precum și promovarea activităților fizice și a exercițiilor. De asemenea, jocul oferă o modalitate distractivă de consolidare a cunoștințelor academice și încurajează colaborarea și încrederea în sine. Scenariul jocului implică o poveste captivantă în care copiii devin eroi care trebuie să salveze robotul Bee Bot de la capturarea unui antagonist. În timpul jocului, elevii trebuie să rezolve diverse probe și încercări pentru a ajunge la comoara finală, care este robotul Bee Bot. Prin intermediul acestor activități, copiii dobândesc abilități de comunicare, luare de decizii și autoreglare emoțională. Obiectivele jocului includ promovarea socializării, dezvoltarea abilităților de lucru în echipă, stimularea gândirii critice și rezolvarea problemelor, precum și dezvoltarea competențelor-cheie pentru viața cotidiană, cum ar fi comunicarea asertivă, gestionarea conflictelor și responsabilitatea.

Studiul comparativ efectuat între eșantionul de control și eșantionul experimental a avut ca obiectiv evaluarea competențelor cognitive și socio-emoționale la elevi înainte de implementarea unei intervenții educaționale utilizând jocul „Bee Bot Robot Treasure Hunt”. Pentru aceasta, au fost examinate cinci domenii de competențe specifice: conștientizarea de sine, auto-management, conștientizarea socială, abilități relaționale și luarea responsabilă a deciziilor. Aceste competențe au fost evaluate în etapa preexperimentală pentru a furniza o bază de referință pentru efectele intervenției.

Conștientizarea de sine și luarea responsabilă a deciziilor au fost cele două domenii în care ambele grupuri au obținut rezultate bune și similare. Cu toate acestea, eșantionul de control a înregistrat performanțe mai scăzute în auto-management și abilități relaționale, în timp ce conștientizarea socială a fost punctul forte al acestui grup. Aceste constatări oferă o perspectivă importantă asupra dezvoltării competențelor cognitive și socio-emoționale la elevi și pot servi ca bază pentru dezvoltarea de strategii educaționale și intervenții pentru îmbunătățirea acestor

competențe în mediul școlar. De asemenea, acestea subliniază importanța continuării cercetărilor pentru a evalua eficacitatea și efectele pe termen lung ale programelor educaționale similare în contextul educației timpurii.

În continuare, studiul se concentrează pe evaluarea eficienței predării cu ajutorul instrumentului Marzano și analizează diferențele semnificative între etapele pretest și posttest, în urma unei intervenții. Scopul acestei cercetări este de a evalua impactul acestei intervenții asupra competențelor pedagogice ale cadrelor didactice și, implicit, asupra calității actului educațional.

Rezultatele studiului au arătat corelații semnificative și pozitive între toate domeniile evaluate. În primul rând, s-a constatat o corelație puternică între „Strategii și comportamente în clasă” și „Planificare și pregătire”, indicând o asociere strânsă între aceste două aspecte ale competenței didactice. Acest lucru sugerează că profesorii care manifestă strategii și comportamente eficiente în clasă au tendința de a planifica și pregăti lecțiile într-un mod adecvat. De asemenea, s-a observat o corelație semnificativă între „Strategii și comportamente în clasă” și „Reflecție asupra procesului de predare”, indicând faptul că profesorii care sunt implicați activ în strategii eficiente în clasă au tendința de a reflecta asupra propriilor practici didactice. În plus, s-a constatat o corelație semnificativă între „Strategii și comportamente în clasă” și „Colaborare și profesionalism”, sugerând că profesorii care demonstrează abilități eficiente în gestionarea clasei și interacțiunea cu elevii au tendința de a fi implicați în colaborare și de a manifesta profesionalism în interacțiunile lor cu colegii. Aceste corelații evidențiază importanța dezvoltării simultane a competențelor în diverse domenii pentru îmbunătățirea performanței didactice. Înțelegerea acestor relații poate ajuta cadrele didactice să creeze un mediu educațional mai eficient și stimulant pentru elevi, unde planificarea și pregătirea adecvată, strategiile și comportamentele eficiente în clasă, reflecția asupra procesului de predare și colaborarea cu colegii se pot influența reciproc într-un mod pozitiv.

VIII. PREZENTAREA CAPITOLULUI VI: ETAPA EXPERIMENTALĂ

În cadrul Capitolului VI, se descrie etapa experimentală a studiului, cu accent pe dezvoltarea socio-emoțională a elevilor din ciclul primar cu părinți emigranți, prin intermediul programului de intervenție „Părinți departe, școala aproape de copii”. Această etapă implică implementarea programului în instituția școlară și urmărește îndeplinirea unor obiective specifice:

- Planificarea activităților de literație și promovarea unei atitudini pozitive față de cărți și lectură: Programul propune activități care să încurajeze interesul și pasiunea elevilor pentru lectură, contribuind astfel la dezvoltarea abilităților de literație și la promovarea unei atitudini pozitive față de cărți.
- Planificarea activităților educaționale de intervenție pentru dezvoltarea socio-emoțională: Programul se concentrează pe crearea unor activități educaționale care să sprijine dezvoltarea socio-emoțională a elevilor din clasele a III-a și a IV-a. Aceste activități au rolul de a îmbunătăți starea de bine a elevilor și de a dezvolta abilitățile lor sociale și emoționale.
- Evaluarea și monitorizarea progresului elevilor: În timpul implementării programului, se va realiza o evaluare și monitorizare constantă a progresului elevilor în ceea ce privește dezvoltarea socio-emoțională și abilitățile de literație. Scopul este de a identifica nevoile specifice ale fiecărui elev și de a adapta programul de intervenție în consecință.

Această etapă reprezintă o parte esențială a cercetării, întrucât oferă date și informații cu privire la eficacitatea programului și la modul în care acesta influențează dezvoltarea socio-emoțională și performanța școlară a elevilor implicați în studiu.

În cadrul Capitolului VI.3, este prezentat programul educațional de intervenție intitulat „Părinți departe, școala aproape de copii”. Acest program a fost conceput pentru a răspunde nevoilor comunității și a avut ca obiective principale dezvoltarea competențelor de literație și promovarea dezvoltării socio-emoționale la elevii din ciclul primar, în special la cei cu părinți emigranți. Iată câteva puncte cheie:

Implementare și durată: Programul a fost implementat pe o perioadă de șase luni, de la octombrie 2022 până în martie 2023. Acesta s-a desfășurat în 19 instituții de învățământ din regiunea respectivă.

Grupuri țintă: Programul s-a concentrat pe 70 de elevi din clasele a III-a și a IV-a, care proveneau din familii cu cel puțin un părinte emigrant. Aproximativ 120 de părinți ai acestor copii au fost, de asemenea, implicați în activități de consiliere parentală.

Componentele cheie ale programului sunt următoarele: dezvoltarea socio-emoțională dezvoltarea competențelor de literație și consiliere parentală

Dezvoltarea socio-emoțională prin acest program a inclus activități menite să sprijine dezvoltarea abilităților socio-emoționale ale elevilor, cum ar fi comunicarea verbală, discuțiile

și jocurile de grup. Scopul a fost îmbunătățirea stării de bine a elevilor și a abilităților lor sociale și emoționale.

Dezvoltarea competențelor de literație prin acest program a promovat interesul pentru lectură și a încurajat elevii să scrie și să citească cu voce tare. Activitățile de scriere și lectură au contribuit la dezvoltarea abilităților de literație și a vocabularului.

Consilierea parentală a implicat părinții în activități menite să-i sprijine în gestionarea situației dificile generate de absența unuia dintre părinți din țară. Aceste activități au avut ca scop dezvoltarea unor abilități parentale adecvate.

Impactul asupra organizării școlare: Programul a avut un impact la nivel de organizație, implicând 20 de directori și directori adjuncți în susținerea elevilor și a părinților aflați într-o situație dificilă, în starea de vulnerabilitate socio-emoțională generată de absența părinților emigranți.

Metode educaționale atractive: Programul a folosit o varietate de metode educaționale atractive, cum ar fi cititul cu voce tare, activități de scriere, jocuri cu cuvinte, vizite la bibliotecă, activități de grup, utilizarea tehnologiei și comunicarea verbală. Aceste metode au fost menite să motiveze și să implice elevii în procesul de învățare.

Baza teoretică: Programul s-a bazat pe cadrul LifeComp, care cuprinde competențe personale, sociale și de învățare pe tot parcursul vieții. Acest cadru a servit drept temelie pentru dezvoltarea personală, integrarea socială și succesul în lumea modernă.

În ansamblu, programul „Părinți departe, școala aproape de copii” a reprezentat o inițiativă semnificativă pentru dezvoltarea socio-emoțională și a competențelor de literație ale elevilor, precum și pentru sprijinirea părinților în gestionarea provocărilor legate de absența unuia dintre părinți din țară. Acest program a avut un impact pozitiv asupra comunității școlare și a contribuit la îmbunătățirea stării de bine a elevilor și a performanței școlare.

IX. PREZENTAREA CAPITOLULUI VII: ETAPA POSTEXPERIMENTALĂ

În etapa postexperimentală, obiectivele principale au fost să se evalueze efectele programului formativ și să se analizeze rezultatele obținute în urma intervenției anterioare. De asemenea, s-a urmărit identificarea impactului programului asupra stării de bine în organizația școlară și elaborarea recomandărilor pentru managementul educațional de calitate. Iată o sinteză a principalelor aspecte ale acestei etape:

- Compararea competențelor de literație și atitudinii față de cărți și lectură: S-a realizat o comparație între elevii din grupul experimental (cei implicați în

programul formativ) și cei din grupul de control (care nu au participat la program) pentru a evalua impactul acestuia asupra competențelor de literație și a atitudinii față de cărți și lectură.

- Verificarea persistenței îmbunătățirilor: S-a urmărit dacă îmbunătățirile obținute în timpul intervenției experimentale au persistat și au rămas stabile în timp.
- Elaborarea recomandărilor pentru managementul educațional: Pe baza analizei comparative și a rezultatelor obținute, s-au dezvoltat recomandări pentru îmbunătățirea calității managementului educațional, cu un accent deosebit pe necesitățile elevilor cu părinți emigranți.
- Evaluarea impactului asupra stării de bine: S-a examinat modul în care programul a influențat starea de bine în organizația școlară, luând în considerare feedback-ul de la elevi, profesori și părinți.
- Evaluarea eficienței și relevanței programului formativ: S-a analizat eficiența și relevanța programului pe baza datelor și rezultatelor obținute în etapa postexperimentală. Această evaluare a avut scopul de a îmbunătăți și adapta strategiile și politicile educaționale pentru elevii cu părinți emigranți.

Metodologia de cercetare utilizată a inclus un design cu grup experimental și grup de control pentru comparații valide. Au fost folosite teste standardizate pentru evaluarea competențelor de literație ale elevilor, precum și fișe de observare pentru a evalua dezvoltarea socio-emoțională. Aceste instrumente au permis colectarea datelor într-un mod științific riguros și structurat, asigurând obținerea de informații relevante pentru evaluarea impactului programului formativ și a evoluției elevilor.

X. PREZENTAREA CAPITOLULUI VIII: ANALIZA REZULTATELOR OBȚINUTE PRIN RAPORTARE LA IPOTEZELE CERCETĂRII

În cadrul analizei rezultatelor obținute în raport cu ipotezele cercetării, au fost examinate trei ipoteze principale:

Ipoteza 1: Implementarea programului de intervenție „Părinți departe, școala aproape de copii” conduce la dezvoltarea socio-emoțională a elevilor cu părinți emigranți.

Rezultatele obținute au confirmat că programul de intervenție a avut un impact semnificativ asupra dezvoltării socio-emoționale a elevilor din clasele a III-a și a IV-a cu părinți emigranți. Acești elevi au înregistrat îmbunătățiri semnificative în abilitățile lor de relaționare,

conștientizare emoțională și luare de decizii responsabile. Astfel, ipoteza 1 a fost susținută de datele colectate.

Ipoteza 2: Implementarea programului de intervenție „Părinți departe, școala aproape de copii” contribuie la stimularea competențelor de literație și la promovarea unei atitudini pozitive față de cărți și lectură.

Rezultatele obținute au arătat că programul de intervenție a avut un impact semnificativ asupra competențelor de literație ale elevilor și a dezvoltat o atitudine pozitivă față de cărți și lectură. Acești elevi au înregistrat îmbunătățiri semnificative în abilitățile de citire, înțelegerea textului și vocabular, precum și o creștere a interesului pentru lectură. Astfel, ipoteza 2 a fost susținută de datele colectate.

Ipoteza 3: Participarea cadrelor didactice la dezvoltarea și implementarea programului de intervenție „Părinți departe, școala aproape de copii” contribuie la formarea culturii organizației școlare.

Rezultatele obținute au arătat că programul de intervenție a avut un impact semnificativ asupra culturii organizației școlare. Eficiența predării, evaluată cu scala Marzano, a înregistrat îmbunătățiri semnificative în urma implementării activităților socio-emoționale. Acest lucru a dus la îmbunătățiri în abilitățile de comunicare și colaborare ale elevilor, în gestionarea emoțiilor și în dezvoltarea relațiilor pozitive în școală. Prin urmare, ipoteza 3 a fost susținută de datele colectate.

În concluzie, analiza rezultatelor a confirmat că programul de intervenție „Părinți departe, școala aproape de copii” a avut un impact semnificativ și pozitiv asupra dezvoltării socio-emoționale a elevilor, a competențelor de literație și a culturii organizației școlare în cadrul instituțiilor de învățământ analizate. Acest program a contribuit la îmbunătățirea stării de bine a elevilor și la creșterea performanțelor școlare, în special pentru copiii cu părinți emigranți.

Rezultatele obținute din analiza datelor sugerează că intervenția „Părinți departe, școala aproape de copii” a avut un impact pozitiv și semnificativ asupra dezvoltării socio-emoționale și a competențelor de literație ale elevilor din grupul experimental. Aceste concluzii sunt susținute de valorile semnificative ale testului t pentru eșantioane perechi în majoritatea domeniilor evaluate, precum și la testele pretest-BRIO și posttest-BRIO.

Conștientizarea de sine, auto-managementul, conștientizarea socială, abilitățile relaționale și luarea responsabilă a deciziilor au înregistrat îmbunătățiri semnificative în grupul experimental după intervenție. Acest lucru indică faptul că programul a contribuit la dezvoltarea abilităților socio-emoționale ale acestor elevi, ajutându-i să-și dezvolte

conștientizarea de sine, abilitățile de auto-management, conștientizarea socială, abilitățile relaționale și capacitatea de a lua decizii responsabile.

De asemenea, rezultatele testelor pretest-BRIO și posttest-BRIO arată o îmbunătățire semnificativă a competențelor de literație la elevii din grupul experimental. Acest lucru sugerează că programul a avut un impact pozitiv asupra dezvoltării generale a competențelor de literație ale elevilor, inclusiv localizarea informațiilor, înțelegerea și reflecția.

În schimb, grupul de control nu a înregistrat îmbunătățiri semnificative în aceste domenii după perioada de intervenție, ceea ce evidențiază diferențele semnificative între grupul experimental și grupul de control.

Este important de menționat că aceste concluzii se bazează pe datele colectate în cadrul acestui studiu specific și nu pot fi generalizate automat la întreaga populație școlară. Pentru a obține rezultate mai generalizabile, studii similare ar trebui efectuate pe eșantioane mai mari și mai diverse.

În concluzie, rezultatele obținute sugerează că intervenția „Părinți departe, școala aproape de copii” a avut un impact pozitiv asupra dezvoltării socio-emoționale și a competențelor de literație ale elevilor din ciclul primar cu părinți emigranți. Această intervenție ar putea fi o resursă valoroasă în sprijinirea copiilor în situații similare și ar putea contribui la dezvoltarea lor educațională și socio-emoțională.

XI. PREZENTAREA CAPITOLULUI IX: CONCLUZII

Această cercetare se dovedește a fi deosebit de relevantă pentru toți cei implicați în procesul educațional, indiferent dacă se referă la elevi, cadre didactice sau părinți. Atât din perspectiva observatorilor din afara procesului educațional, cât și din cea a participanților, această lucrare poate servi drept un semnal de alarmă în ceea ce privește educația elevilor ai căror părinți lucrează în străinătate. Întrucât procesul de educație desfășurat atât în mediul școlar, cât și în mediul familial trebuie să fie fundamentat pe realitate și să abordeze chestiuni concrete, fiecare elev are nevoie de susținere din partea ambelor sfere ale vieții sale: familia și școala, ambele jucând roluri fundamentale în calitate de ghizi, susținători și promotori ai dezvoltării unice a fiecărui copil.

Datele pe care această cercetare se străduiește să le identifice sunt extrase din realitatea din domeniul educației. Un număr semnificativ de cadre didactice se confruntă cu provocarea de a oferi consiliere și sprijin elevilor ale căror părinți lucrează în străinătate, simultan cu eforturile de a menține o comunicare eficientă cu acești părinți. Cu toate acestea, cadrele

didactice pot întâmpina dificultăți în a suscita interesul și angajamentul familiilor în această problematică. Unele familii pot fi indiferente sau marginalizate social și pot evita să confrunte realitatea, ceea ce poate determina elevii să dezvolte comportamente cu risc crescut, care pot influența negativ parcursul lor de viață.

Abordarea acestei probleme necesită eforturi semnificative din partea cadrelor didactice și a specialiștilor din instituțiile de învățământ. Aceștia trebuie să desfășoare activități de consiliere pentru a explica familiilor că, odată ce elevii sunt implicați în programe de terapie sau intervenție, este esențial ca toate părțile implicate să coopereze și să se implice activ, astfel încât terapia să fie eficientă și să conducă la succesul elevilor.

Rezultatele identificate în legătură cu tema în discuție își vor aduce contribuția atât în plan teoretic prin identificarea unor aspecte sau realități care au legătură cu dezvoltarea psihosocio-emoțională a elevului din ciclul primar, realități identificate în unitățile școlare, în mediul familial și în grupurile din care face parte elevul. Acest proiect practic aplicativ poate fi un semnal de alarmă pentru toate unitățile școlare din țară, poate fi un demers pentru mai multe cadre didactice și consilieri școlari pentru a avea o mai bună comunicare cu părintele, pentru a încuraja participarea reală a acestuia la întregul proces educativ.

Aplicarea, prelucrarea și interpretarea datelor colectate prin fișa de observare și scala Marzano constituie etape esențiale în obținerea rezultatelor valide și relevante în evaluarea impactului și formularea concluziilor și recomandărilor în domeniul dezvoltării socio-emoționale în învățământul primar. Studiul realizat de Moreira, P., Crusellas, L., Sá, I., Gomes, P., & Matias, C. (2010) evidențiază importanța acestor procese în asigurarea unei înțelegeri comprehensive a rezultatelor și în îmbunătățirea programelor de dezvoltare socio-emoțională.

Fișa de observare a comportamentelor reprezintă un instrument esențial în colectarea datelor obiective și sistematice în timpul activităților de dezvoltare socio-emoțională. Prin intermediul acesteia, se înregistrează și documentează observațiile relevante privind comportamentul copiilor într-un mod riguros și sistematic.

Pentru evaluarea eficienței predării și a impactului intervenției, scala Marzano este utilizată ca instrument de evaluare. Studiul intitulat „Evaluation of a manual-based programme for the promotion of social and emotional skills in elementary school children: Results from a 4-year study in Portugal” (Moreira, P., Crusellas, L., Sá, I., Gomes, P., & Matias, C., 2010) analizează impactul unui program manual bazat pe dezvoltarea abilităților sociale și emoționale în rândul elevilor din învățământul primar din Portugalia.

Scopul studiului a fost să evalueze eficacitatea programului în promovarea abilităților sociale și emoționale, precum și să identifice eventualele schimbări în comportamentul și

dezvoltarea copiilor după participarea la acest program pe o perioadă de patru ani. Datele au fost colectate utilizând mai multe instrumente de evaluare, inclusiv fișe de observare a comportamentului și scale de evaluare standardizate, precum scala Marzano, pentru a măsura progresul în dezvoltarea socio-emoțională a elevilor.

Rezultatele obținute în cadrul acestei cercetări aduc în prim plan impactul semnificativ pe care programul implementat l-a avut asupra dezvoltării abilităților sociale și emoționale ale participanților, în comparație cu grupul de control. Copiii care au luat parte la acest program au înregistrat progrese remarcabile în multiple domenii. În primul rând, s-a constatat o creștere semnificativă a nivelului de empatie manifestat de aceștia, ceea ce indică o mai mare înțelegere și sensibilitate față de emoțiile și nevoile celor din jur. De asemenea, s-au înregistrat îmbunătățiri notabile în abilitățile de rezolvare a conflictelor, arătând că elevii au acum instrumentele necesare pentru a gestiona situațiile tensionate într-un mod constructiv. Mai mult, s-a constatat o mai bună capacitate de autocontrol în rândul participanților, ceea ce sugerează că aceștia pot face față mai eficient impulsurilor și emoțiilor intense.

În paralel, s-a observat o scădere semnificativă a comportamentelor agresive și a problemelor de comportament în rândul copiilor implicați în program. Acest lucru indică faptul că intervenția a avut un efect pozitiv asupra gestionării emoțiilor negative și a comportamentului agresiv, ceea ce contribuie la îmbunătățirea climatului școlar și la creșterea bunăstării generale a elevilor.

Rezultatele obținute în acest studiu subliniază importanța vitală a programelor axate pe dezvoltarea abilităților sociale și emoționale în școlile primare. Aceste programe pot contribui semnificativ la îmbunătățirea relațiilor interpersonale, la promovarea stării de bine și la optimizarea performanței școlare a elevilor. De asemenea, lucrarea evidențiază faptul că utilizarea Scalei Marzano în evaluarea rezultatelor oferă un cadru clar și obiectiv pentru interpretarea datelor și pentru măsurarea eficacității intervenției.

Un alt aspect deosebit de important în această cercetare este implicarea părinților, care au participat activ la diverse activități, atât online, cât și în cadrul întâlnirilor față în față. Aceștia au fost integrați în procesul de consiliere și au avut acces gratuit la resurse de sprijin referitoare la teme abordate în program. Acest aspect practic și aplicabil al cercetării arată că preocuparea pentru bunăstarea copiilor nu se oprește la nivelul școlii, ci se extinde și în mediul familial. Părinții care rămân acasă joacă un rol decisiv în formarea și dezvoltarea copiilor, iar oferirea de consiliere și resurse adecvate poate avea un impact semnificativ în sprijinirea copiilor în perioada absenței părinților.

De asemenea, este important de subliniat că migrația părinților reprezintă un fenomen complex, cu multiple dimensiuni sociale și economice. Aceste rezultate arată că trebuie să acordăm atenție acestui fenomen în toate aspectele sale, în special în viitorul apropiat, pentru a gestiona potențialele influențe negative asupra copiilor și pentru a le oferi sprijinul necesar în procesul de dezvoltare.

Cercetarea propusă și realizată a urmărit să verifice ipoteza generală conform căreia utilizarea sistematică a programului de intervenție „Părinți departe, școala aproape de copii”, conduce la dezvoltarea socio-emoțională a elevilor cu părinți emigranți din ciclul primar, contribuie la creșterea nivelului de literație și atitudine pozitivă față de cărți și lectură a acestora și la formarea culturii organizației școlare.

În conformitate cu ipoteza generală, au fost formulate următoarele ipoteze specifice:

Ipoteza 1 - Implementarea programului de intervenție „Părinți departe, școala aproape de copii” conduce la dezvoltarea socio-emoțională a elevilor din clasele a III-a și a IV-a cu părinți emigranți.

Ipoteza 2 - Implementarea programului de intervenție „Părinți departe, școala aproape de copii” contribuie la stimularea competențelor de literație și la promovarea unei atitudini pozitive față de cărți și lectură.

Ipoteza 3 - Participarea caderelor didactice la dezvoltarea și implementarea programului de intervenție „Părinți departe, școala aproape de copii” contribuie la formarea culturii organizației școlare.

În cadrul testării primei ipoteze, utilizarea jocului ca metodă pentru evaluarea domeniilor socio-emoționale s-a dovedit a fi nu doar eficientă, ci și captivantă. Această abordare inovatoare a oferit elevilor o platformă interactivă și distractivă pentru a-și exprima și dezvolta abilitățile socio-emoționale. Rezultatele obținute prin intermediul acestui proces au furnizat date extrem de valoroase cu privire la conștientizarea de sine, auto-management, conștientizarea socială, abilitățile relaționale și luarea responsabilă a deciziilor ale elevilor.

Prin folosirea jocului de căutare a comorilor în cadrul evaluării socio-emoționale, am demonstrat cât de importantă și eficace poate fi o abordare non-formală și atractivă în intervențiile educaționale. Fiecare profesor a fost instruit conform instrucțiunilor pentru a completa fișele de observație pentru elevii din clasa lor, acoperind astfel cele cinci domenii socio-emoționale.

Rezultatele obținute au relevat îmbunătățiri semnificative în dezvoltarea socio-emoțională a elevilor implicați în programul de intervenție. Conștientizarea de sine, auto-managementul, conștientizarea socială, abilitățile relaționale și luarea responsabilă a deciziilor

s-au dezvoltat în mod pozitiv. Acest lucru este în concordanță cu cercetarea lui Jalota, C., & Agrawal, R. (2019, februarie), care subliniază impactul favorabil al intervențiilor socio-emoționale asupra dezvoltării socio-emoționale a copiilor.

Pe lângă progresele înregistrate în domeniul socio-emoțional, s-a constatat și o creștere semnificativă a nivelului de literație și dezvoltarea unei atitudini pozitive față de cărți și lectură la elevii participanți la programul de intervenție. Aceste constatări subliniază importanța intervențiilor de promovare a literației și a unei atitudini pozitive față de cărți în dezvoltarea abilităților de citire și înțelegere a textelor scrise la elevii din clasele a III-a și a IV a, cu părinți emigranți.

În ansamblu, rezultatele obținute în cadrul acestei cercetări confirmă că programul de intervenție „Părinți departe, școala aproape de copii” a avut un impact semnificativ în dezvoltarea socio-emoțională și a abilităților de literație la elevii din clasele a III-a și a IV a, cu părinți emigranți. Aceste constatări arată cât de importantă este utilizarea sistematică a unor astfel de programe pentru sprijinirea dezvoltării copiilor și pentru a compensa absența părinților în viața lor de zi cu zi.

În plus, implementarea activităților de literație și promovarea unei atitudini pozitive față de cărți și lectură au avut un efect benefic asupra nivelului de literație și a interesului pentru lectură la acești elevi. Aceste rezultate susțin cu fermitate importanța programelor de intervenție care se concentrează asupra nevoilor specifice ale elevilor cu părinți emigranți, contribuind la dezvoltarea lor socio-emoțională și a competențelor de literație în cadrul mediului școlar.

Instrumentele de evaluare precum testele BRIO reprezintă resurse valoroase și valide în măsurarea nivelului de literație la elevii din ciclul primar, cu părinți emigranți. Aceste teste furnizează informații obiective și detaliate despre competențele de alfabetizare ale elevilor, oferind astfel o bază solidă pentru dezvoltarea unui curriculum adaptat nevoilor individuale și pentru elaborarea de intervenții educaționale personalizate. Prin intermediul acestor instrumente, se urmărește îmbunătățirea competențelor lingvistice și sprijinirea dezvoltării generale a elevilor. Utilizarea testelor BRIO în practica educațională contribuie semnificativ la optimizarea procesului de învățare și la asigurarea unui învățământ de calitate, orientat spre dezvoltarea abilităților lingvistice esențiale pentru succesul în viață.

Prin intermediul analizei descriptive realizate, se poate trage concluzia că implementarea sistematică a programului de intervenție „Părinți departe, școala aproape de copii” în ciclul primar a avut un impact semnificativ în dezvoltarea socio-emoțională, a nivelului de literație și a atitudinii față de cărți și lectură la elevii cu părinți emigranți.

Activitățile axate pe dezvoltarea socio-emoțională și de literație, precum și promovarea unei atitudini pozitive față de lectură, au contribuit semnificativ la îmbunătățirea stării de bine și a performanțelor școlare ale acestor elevi. Aceste rezultate subliniază importanța esențială a intervențiilor educaționale în sprijinul copiilor care se confruntă cu absența părinților din cauza migrației.

Teza de doctorat intitulată „Strategii de management educațional în dezvoltarea socio-emoțională a elevilor din ciclul primar cu părinți emigranți” deschide noi direcții pentru cercetare. Se sugerează posibilitatea extinderii cercetării la nivelul întregului ciclu de învățământ primar prin elaborarea unui program cuprinzător de activități formale, planificate, organizate și desfășurate în cadrul procesului educațional, adresate tuturor claselor din ciclul primar, de la clasa pregătitoare la clasa a IV-a. Acest demers ar implica, de asemenea, testarea tuturor elevilor folosind instrumentele de evaluare BRIO, deoarece rezultatele obținute prin intermediul acestor teste oferă informații detaliate și specifice cu privire la nivelul de alfabetizare și literație al elevilor. Testele BRIO identifică atât punctele forte ale elevilor, cât și nevoile lor de dezvoltare în domeniul limbajului scris. Aceste informații pot servi drept bază pentru adaptarea și personalizarea instruirii și intervențiilor educaționale, în concordanță cu cerințele individuale ale elevilor, asigurând astfel progresul continuu al competențelor lor lingvistice.

De asemenea, subliniem importanța formării inițiale și continue a cadrelor didactice, deoarece aceasta joacă un rol esențial în dezvoltarea unui program educațional relevant. Formarea continuă a profesorilor este esențială pentru fundamentarea programului pe rezultatele inițiale ale testelor și, ulterior, pentru orientarea intervențiilor în cele cinci domenii-cheie: conștientizarea fonologică și fonemică, decodificare și fonetică, vocabular, fluentă și înțelegere a textului. Această abordare se concentrează pe necesitățile specifice ale fiecărui elev și respectă principiile educației diferențiate. Mai mult decât atât, datorită competenței de alfabetizare dobândită de către elevi, este posibilă înțelegerea, exprimarea și interpretarea unor concepte, sentimente, predicții, opinii orale sau scrise, precum și realizarea unor conexiuni care se manifestă în mod creativ. Acest fapt demonstrează impactul activităților asupra dezvoltării holistice a fiecărui elev și, totodată, asupra îmbunătățirii accelerate și semnificative a rezultatelor școlare.

Nu în ultimul rând, menționăm rezultatele benefice ale implicării părinților, ca facilitatori, în direcția creșterii nivelului de literație al copiilor, intervenția acestora acasă fiind extrem de valoroasă dacă au primit sprijin de la profesori care i-au ghidat în ce privește selectarea cărților potrivite pentru vârsta copiilor, amenajarea unui spațiu de lectură în care se

regăsesc mereu cărți la îndemâna copilului, modul de expunere și lecturare a cărții, susținerea conversației în care are loc problematizarea conținutului acesteia.

Faptul că, prin intermediul intervenției educaționale focalizate pe dezvoltarea nivelului de literație, sunt dezvoltate competențele digitale prin accesarea de către elevi a cărților/manualelor în format digital, a testelor pe platforme de e-learning, jocurilor interactive realizate prin aplicații 2.0, ne conduce înspre a susține integrarea acestui tip de intervenție în programul educațional al școlii, ca mod de susținere actualizat, modernizat al procesului predării-învățării-evaluării. Pe de altă parte, studiul aprofundat al textelor literare, analiza și interpretarea acestora, contribuie în mare măsură și la dezvoltarea inteligenței emoționale a micilor cititori.

Astfel, înțelegerea și evaluarea impactului pe termen lung al strategiilor de management educațional reprezintă elemente de bază pentru eficacitatea intervențiilor destinate dezvoltării socio-emoționale a elevilor. Această perspectivă pe termen lung ne permite să apreciem durabilitatea beneficiilor aduse de programele de intervenție și să identificăm modalități de optimizare a rezultatelor într-un cadru mai amplu. Este esențial să luăm în considerare influența factorilor de mediu, atât din contextul școlar, cât și din cel familial, asupra dezvoltării socio-emoționale a acestor elevi. Analizarea aspectelor precum climatul școlar, sprijinul social, disponibilitatea resurselor educaționale și implicarea părinților ne oferă o imagine mai completă asupra nevoilor și oportunităților cu care se confruntă elevii. Această înțelegere mai profundă a contextului poate orienta elaborarea de strategii educaționale și de intervenție mai eficiente, menite să promoveze dezvoltarea socio-emoțională pe termen lung și să maximizeze beneficiile aduse elevilor.

Dezvoltarea și evaluarea programelor de intervenție adaptate specificului elevilor cu părinți emigranți: Identificarea și implementarea unor strategii de management educațional eficiente și adaptate nevoilor specifice ale elevilor cu părinți emigranți poate contribui la dezvoltarea socio-emoțională a acestora. Evaluarea și compararea eficacității diferitelor programe de intervenție pot oferi informații importante pentru luarea deciziilor în cadrul sistemului educațional.

Explorarea perspectivei elevilor cu părinți emigranți: Integrarea perspectivei elevilor în cercetare poate oferi o înțelegere mai profundă a experiențelor și nevoilor lor. Studiul direct al părerilor și percepțiilor elevilor cu părinți emigranți în legătură cu strategiile de management educațional și dezvoltarea socio-emoțională poate contribui la dezvoltarea unor abordări mai personalizate și relevante.

Colaborarea între educație, familie și comunitate: Promovarea unei abordări integrate în dezvoltarea socio-emoțională a elevilor cu părinți emigranți implică colaborarea activă între mediul școlar, familia și comunitatea. Identificarea și evaluarea modelului de colaborare între aceste trei entități poate oferi ghidare în dezvoltarea unor strategii de management educațional eficiente și sustenabile.

Aceste direcții viitoare pot contribui la îmbunătățirea înțelegerii și abordării dezvoltării socio-emoționale a elevilor cu părinți emigranți din ciclul primar, având un impact pozitiv asupra succesului școlar și bunăstării lor.

Cercetarea desfășurată în cadrul acestei teze de doctorat a relevat diverse limitări care trebuie luate în considerare pentru o înțelegere mai completă a rezultatelor și pentru direcționarea viitoarelor investigații în domeniul dezvoltării socio-emoționale a elevilor din ciclul primar cu părinți emigranți.

Una dintre principalele limitări identificate în cadrul acestei cercetări a fost rezistența manifestată de cadrele didactice în utilizarea platformei BRIO pentru testarea nivelului de literație. Deși această platformă reprezintă un instrument valoros pentru evaluarea competențelor de citire și scriere ale elevilor, lipsa de familiaritate a profesorilor cu aceasta poate influența negativ valabilitatea și fidelitatea rezultatelor. Această limitare subliniază importanța acordării de suport adecvat și instruire profesorilor în utilizarea eficientă a acestei platforme, cu scopul de a obține date cât mai precise și relevante privind nivelul de literație al elevilor.

O altă limitare majoră a acestei cercetări constă în specificitatea eșantionului de elevi selectat pentru studiu. Acest eșantion a inclus doar elevi din clasele a III-a și a IV-a, care aveau părinți emigranți, într-un context educațional specific. Prin urmare, rezultatele obținute sunt valabile în principal pentru această categorie specifică de elevi și în contextul particular în care a avut loc cercetarea. În consecință, generalizarea acestor rezultate la alte grupuri de elevi sau la alte medii educaționale poate fi dificilă și trebuie efectuată cu precauție. Astfel, cercetătorii viitori ar putea considera extinderea acestor investigații la un eșantion mai divers pentru a evalua impactul programului în contexte variate.

Evaluarea nivelului socio-emoțional al elevilor a fost realizată prin intermediul fișelor de observație completate de către cadrele didactice. Această metodă, deși utilă, prezintă o limitare semnificativă. Răspunsurile selectate pot fi subiective și influențate de cunoașterea personală a profesorilor despre elevi. Aceasta poate duce la o posibilă părtinire în evaluare și poate afecta obiectivitatea rezultatelor obținute. Prin urmare, interpretarea rezultatelor trebuie făcută cu atenție la posibilele influențe subiective și trebuie luate în considerare alternative

pentru evaluarea nivelului socio-emoțional, cum ar fi autoevaluările sau evaluările realizate de către specialiști în domeniu.

O altă limitare identificată în cadrul acestei cercetări se referă la planificarea activităților conform programului stabilit, care se desfășoară după ora 12:00 săptămânal. Această programare poate influența negativ interesul și eficacitatea cadrelor didactice implicate în organizarea și desfășurarea acestor activități. Programul ulterior prânzului poate fi perceput ca solicitând un efort suplimentar în pregătirea, documentarea și asumarea responsabilității. De asemenea, este important de menționat că implicarea cadrelor didactice în acest program nu este remunerată suplimentar, ceea ce poate compromite motivația acestora pentru participare. În acest sens, cercetarea scoate în evidență necesitatea unei programări mai flexibile și a unei remunerări adecvate pentru cadrelor didactice implicate în astfel de proiecte.

În concluzie, această cercetare a identificat și analizat cu atenție diverse limite care pot influența rezultatele și interpretarea acestora. Cercetările viitoare în domeniul dezvoltării socio-emoționale a elevilor din ciclul primar cu părinți emigranți ar trebui să abordeze aceste limite pentru a obține date mai precise și pentru a avea un impact mai semnificativ asupra acestui grup specific de elevi. De asemenea, se recomandă extinderea cercetărilor pentru a include mai multe grupuri de elevi și contexte educaționale diverse, pentru a obține o înțelegere mai profundă a dezvoltării socio-emoționale în aceste situații specifice.

În lumina limitărilor și a rezultatelor acestei cercetări, există mai multe direcții de cercetare promițătoare care pot contribui la o înțelegere mai profundă și la dezvoltarea de strategii mai eficiente pentru dezvoltarea socio-emoțională a elevilor din ciclul primar cu părinți emigranți. Aceste direcții de cercetare vizează diverse aspecte ale acestei probleme complexe și oferă oportunități de extindere a cunoștințelor noastre în domeniu.

Una dintre direcțiile viitoare ar putea fi o analiză mai aprofundată a factorilor care influențează rezistența cadrelor didactice în utilizarea platformelor precum BRIO pentru testarea nivelului de literație. Acest lucru este esențial pentru a identifica și aborda eficient obstacolele care pot limita adoptarea tehnologiei în educație. Cercetările ulterioare pot explora atitudinile și percepțiile cadrelor didactice, precum și motivele pentru care unii pot ezita să utilizeze astfel de instrumente. Identificarea acestor factori poate duce la dezvoltarea unor strategii de formare și sprijin pentru cadrele didactice, astfel încât să poată beneficia la maximum de tehnologie în procesul de predare.

O altă direcție importantă de cercetare ar putea viza generalizarea rezultatelor obținute în cadrul acestei cercetări la nivel național sau internațional. Acest lucru ar implica extinderea studiului la mai multe școli și comunități, cu diverse contexte culturale, socio-economice și

educaționale. O astfel de abordare ar oferi o perspectivă mai amplă asupra problemelor cu care se confruntă elevii cu părinți emigranți și ar putea duce la dezvoltarea unor soluții mai bine adaptate la nevoile lor specifice. De asemenea, ar putea ajuta la identificarea factorilor de succes care pot fi aplicabili la nivel global pentru a sprijini dezvoltarea socio-emoțională a acestor elevi.

Impactul mediului online în dezvoltarea socio-emoțională a elevilor reprezintă o altă direcție importantă de cercetare. În era tehnologiei digitale, copiii au acces la o varietate de platforme online și resurse educaționale. Studiile viitoare pot explora modul în care utilizarea acestor resurse online poate influența dezvoltarea socio-emoțională a elevilor, inclusiv dezvoltarea empatiei, relațiile interpersonale și gestionarea emoțiilor. De asemenea, aceste cercetări pot investiga modul în care părinții și cadrele didactice pot utiliza mediul online pentru a sprijini dezvoltarea socio-emoțională a copiilor cu părinți emigranți.

O altă direcție de cercetare importantă este evaluarea impactului dezvoltării socio-emoționale asupra rezultatelor școlare. Studiile ulterioare pot analiza modul în care abilitățile socio-emoționale, precum empatia, autocontrolul și abilitățile de rezolvare a conflictelor, pot influența performanța academică a elevilor din ciclul primar. Aceste cercetări pot oferi dovezi mai solide cu privire la importanța integrării dezvoltării socio-emoționale în curriculumul școlar și pot furniza orientări pentru dezvoltarea de programe educaționale care să îmbunătățească atât competențele socio-emoționale, cât și rezultatele academice ale elevilor.

În final, o direcție importantă pentru cercetarea viitoare ar putea consta în dezvoltarea de abordări alternative de măsurare a nivelului socio-emoțional al elevilor. Deși fișele de observație completate de cadrele didactice sunt o metodă uzuală de evaluare, acestea pot fi subiective și influențate de cunoașterea personală a profesorilor despre elevi. Prin urmare, cercetările viitoare pot explora dezvoltarea de instrumente de evaluare mai obiective și standardizate, cum ar fi chestionarele sau teste standardizate, care pot oferi date mai precise și mai comparabile despre nivelul socio-emoțional al elevilor.

XII. BIBLIOGRAFIE SELECTIVĂ

Aguilar, C. E., & Richerme, L. K. (2014). What is everyone saying about teacher evaluation? Framing the intended and inadvertent causes and consequences of Race to the Top. *Arts Education Policy Review*, 115(4). 110 –120.

Ainsworth, M. D. S., Blehar, M. C., Waters, E., & Wall, S. (1978). *Patterns of attachment: A psychological study of the strange situation*. Lawrence Erlbaum.

Bocoș, M.-D. (2013). *Instruirea interactivă. Repere axiologice și metodologice*. Iași: Editura Polirom.

Bocoș, M.-D. (coord.), Răduț-Taciu, R. & Stan, C. (2016). *Dicționar praxiologic de pedagogie. Volumul III: (I-L)*. Pitești: Editura Paralele 45.

Bocoș, M.-D. (coord.), Răduț-Taciu, R. & Stan, C. (2018). *Dicționar praxiologic de pedagogie. Volumul IV:(M-O)*. Cluj-Napoca: Editura Cartea Românească Educațional.

Bocoș, M.-D. (coord.), Răduț-Taciu, R. & Stan, C. (2019). *Dicționar praxiologic de pedagogie. Volumul V:(P-Z)*. Cluj-Napoca: Editura Presa Universitară Clujeană.

Bocoș, M.-D. (coord.), Răduț-Taciu, R., Stan, C, Chiș, O. & Andronache, D.-C. (2016). *Dicționar praxiologic de pedagogie. Volumul I (A-D)*. Pitești: Editura Presa Paralela 45.

Bocoș, M.-D., Stan, C. & Crișan, C.-A. (coord.). (2021). *Cercetarea educațională/ Volumul I – Coordonate generale ale activităților de cercetare*. Cluj-Napoca: Editura Presa Universitară Clujeană.

Bocoș, M.-D., Stan, C. & Crișan, C.-A. (coord.). (2021). *Cercetarea educațională/ Volumul II. Repere metodologice și instrumentale*. Cluj-Napoca: Editura Presa Universitară Clujeană.

Boncu, Ș. (2002). *Psihologia influenței sociale*. Iași: Polirom.

Brănișteanu, S. (2013). *Educația socio-emoțională – ateliere pentru preșcolari*. Rezumat teza de doctorat. Universitatea Babeș-Bolyai.

Chiș, V. (2002). *Provocările pedagogiei contemporane*. Cluj Napoca: Editura Presa Universitară Clujeană.

Costea, O., Cerkez, M., Sarivan, L. (2009). *Educația nonformală și informală: realități și perspective în școala românească*, București: Editura Didactică și Pedagogică.

Covey, R.S. (2016). *The seven habits of highly effective people*, Editura ALLFA, București.

H Hattie, J. A. C., Brown, G. T., & Keegan, P. J. (2003). A National Teacher-Managed, curriculum-based assessment system. *International Journal of Learning*, 10, 771 –778.

Howell, H., & Mikeska, J. N. (2021). Approximations of practice as a framework for understanding authenticity in simulations of teaching. *Journal of Research on Technology in Education*, 53(1). 8–20.

Iancu, D. E., & Iliescu, D., (2023). *Raport privind predictorii nivelului de alfabetizare digitală a elevilor din România*.

Jalota, C., & Agrawal, R. (2019, February). *Analysis of educational data mining using classification*. I Parallel Computing (COMITCon) (pp. 243–247). IEEE.

Lai, M. K., & McNaughton, S. (2016). The impact of data use professional development on student achievement. *Teaching and Teacher Education*, 60, 434–443.

Marzano, R. J., & Toth, M. D. (2013). *Teacher evaluation that makes a difference: A new model for teacher growth and student achievement*. ASCD.

Marzano, R. J. (2007). *The art and science of teaching: A comprehensive framework for effective instruction*. ASCD.

Marzano, R. J., & Marzano, J. S. (2003). The key to classroom management. *Educational leadership*, 61(1), 6–13.

Matei, N. (1973). *Un fel de jurnal*. Iași: Polirom.

Muşata-Dacia Bocoş (Coord.). Ramona Răduţ Taciuc, & Cornel Stan. (2019). *Dicţionar praxiologic de pedagogie, volumul V (P-Z)*. Presa Universitară Clujeană.

Muşata-Dacia Bocoş (Coord.). Ramona Răduţ Taciuc, & Cornel Stan. (2018). *Dicţionar praxiologic de pedagogie, volumul IV (M-O)*. Cartea Românească Educaţional.

Redeş, A., Rad, D., Roman, A., Bocoş, M., Chiş, O., Langa, C., Baciuc, C. (2023). The Effect of the Organizational Climate on the Integrative–Qualitative Intentional Behavior in Romanian Preschool Education—A Top-Down Perspective. *Behavioral Sciences*, 13(4), 342.

Roman, A. F., & Dughic, T. (2007). *Elemente de psihologia educaţiei*. Editura Universităţii „Aurel Vlaicu” Arad.

Roman, A. F. (2014). Methods of designing integrated learning. *Educaţia Plus*, 11(2), 31–36.

Roman, A. F., & Balaş, E. (2014). *Proiectarea situaţiilor de învăţare şcolară*. Eikon.

Tudorică R. (2007). *Managementul educaţiei în contextul european*, Bucureşti: Editura Meronia.

Ţăranu A. (2009). *Şcoala, între comunitatea globală şi provocările globalizării*, Iaşi: Editura Institutul european.

Ţircă A. (2011). *Management Educaţional*. Bucureşti: Millenium Design Group.

Ţoca I. (2007). *Management educaţional*, Bucureşti: Editura Didactică şi pedagogică.

Ursu, E și colab. (1990). *Stilurile de muncă ale cadrelor de conducere din unitățile economice*, București: Editura Științifică

Vaidahazan, R. (2020). *Introducere în gamificare didactică*. Presa Universitară Clujeană.

Van der Scheer, E. A., & Visscher, A. J. (2016). Effects of an intensive data-based decision making intervention on teacher efficacy. *Teaching and Teacher Education*, 60, 34 – 43.

Vărzaru, M. (2000). *Resursele umane ale întreprinderii*, București: Tribuna Economică.

Văideanu G. (1998). *Educația la frontiera dintre milenii*, București: Editura Politică.

Verza, E., & Verza, F. (2017). *Psihologia copilului*. București: TREI.

Vlăsceanu, M. (1993). *Psihosociologia oorganizațiilor și a conducerii*, București: Editura Paidea.

Voicu, M., & Rusu, C. (1998). *A.B.C.-ul comunicării manageriale*. Brăila: Ed. Danubius.

Wang, L. Y., Jen-Yi, L., Tan, L. S., Tan, I., Lim, X. F., & Wu, B. S. (2016). Unpacking high and low efficacy teachers' task analysis and competence assessment in teaching low-achieving students in secondary schools. *The Australian Educational Researcher*, 43, 165 – 183.